

SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
PRENUMERATA METAMS:
Amerikoje \$2.50
Kanadoj ir Lietuvoj \$3.00
Pasei metų:
Amerikoje \$1.25
Kanadoj ir Lietuvoj \$1.50
Skelbimų kainas klauskite laikr.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National
League of America.
Consisting of 83 Branches, Located
in all largest cities of the U. S. A.
Represents over 10,000 Lithuanians
in the City of Boston and about
700,000 in the United States.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.

Tel. So. Boston 2408.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

KAINA 5 CENTAI.

No. 15

So. Boston, Mass., Balandžio (April) 10 d., 1924 m.

Metai XI

Dawes'o Raportas

Dawes'o Komisijos Raportas.

PARYŽIUS, bal. 7 d. Šiandie išduota paslaptis, ką yra išsprendus Dawes'o komisija apie tai, kiek Vokietija ir kokiomis sąlygomis turi atlyginti alijantams. Dawes tylijo, ką jo komisija išsprendė, dėlto kilo visokių gandų. Vokietija jau net buvo pareiškus, kad nesutinka su tuo išsprendimu. Kada išsprendimo turinys buvo paskelbtas, visi nusistebėjo, nes taip išrodo, kad nėra jame skriaudos nė vokiečiams, nė alijantams. Vokietija už kelių dienų paskelbs, ar priima Dawes'o išsprendimą, ar atmeta.

Svarbiausieji Dawes'o komisijos išsprendimai yra šie:

Vokietija turi užmokėti visą originalų atlyginimą \$32,000,000,000, bet ji gaus 4 metų moratorium.

Budžetas turi būti taip pakeistas, kad atneštų kas metui po \$620,000,000.

Neleisti niekam Vokietijoje per daug pralobti, pervirši ūdarbio pavedant Atsilyginimo Komisijai.

Išteigti aukso banką su \$100,000,000.

Vokietija turi daugiau mokėti, kad jos turtas padidės.

Alijantai pridabos Vokietijos paskolas.

Neturbuti monopolio takso; tarp kitų dalykų takso turi būti ant cukraus, alkoholio, tabako ir druskos.

Alijantai pridabos pinigų vaikščiojimą.

Mokestys už taip vadinamus monopolius turi eiti į budžetą.

Penki internacionalai kontroliuos paskolas.

Emisijos bankas bus Bostone ir vokiečiai negalės būti jo valdyboje.

Protestonų Laikraštis.

NEW YORK, bal. 3 d. Prasidėjo judėjimas "įsteigti didį tautinį laikraštį, spaudinamą kasdien išskiriant sekmadienį, bent trjuose dideliuose centruose," "tinkamą ir patenkinantį kalbėtoją Protestonams visoje šalyje." Šis pasiūlymas buvo paduotas Metodistų Konferencijai ir šandie priimtas.

Patys Mokiniai Stato Mokyklą.

NEWARK, N. J., bal. 1 d. Norima išmėginti mokinių praktikumą ir gabumai, tai Essex County Vocational Board, West Orange, nutarė išrinkti 20 vaikų, nuo 14 iki 18 metų amžio, mokinių techninės mokyklos, duoti jiems \$10,000 ir tegu jie pastato mokyklą. Vaikai patys turi padaryti planus ir patys turi atlikti visą darbą, nuo kalimo vinių iki sudėjimo langų, kol ne-

bus pilnai pastatyta medinė mokykla. Pagal vaikų planą, mokykla turės 26 pėdas pločio ir 69 p. ilgio, dviejų aukštų aukščiū. Bus pastatyta užpakalyje dabartinės Valley Road mokyklos.

Laikraštinių susivažiavimas.

Gegužės 10 ir 11 d. bus tautiškųjų laikraščių redaktorių ir tų laikraščių sandarbininkų susivažiavimas mieste Worcester, Mass. Į susivažiavimą yra užkviesti šie laikraščiai: "Amerikos Lietuvis," "Artojas," "Dirva," "Gydytojas," "Sandara," "Tėvynė," "Vienybė" ir "Varpas."

Reiškia, susivažiavimas bus tų pačių laikraščių, kurie dalyvavo pernai metų susivažiavime — naujai pakviestas tik "Varpas," kuris atsirado jau po ano susivažiavimo. Šis laikraštinių susivažiavimas yra tik vadinamosios "vidurinės srovės," kuri simpatizuoja Lietuvoje su liaudininkais valstiečiais.

"Sandaros" sandarbininkai nuoširdžiai yra kviečiami dalyvauti šiame susivažiavime.

Gatavi Sumokėti \$10,000 Radio.

KANSAS CITY, Mo., bal. 5 d. Radio aparatų savininkai apsiėmė sumokėti \$10,000, kad padengtų dalį išlaidų, kurios darosi leidžiant muziką "į orą." Išlaidos pasididino, nes giesmininkai pradėjo reikalauti atlyginimo už dainavimą ir kompozitoriai už vartojimą jų kompozicijų. Dešimtis dienų atgal siunčiančioji stotis atsiliepė ir radio aparatų savininkus, kad jie pagiebtų stotį su aukomis. Iki šandie atėjo aukos nuo 1800 klausytojų, kurie sudėjo iš viso \$10,000. Aukos buvo nuo \$1 iki \$100. Paklausimai geresnių informacijų atėjo nuo 80,000 radio aparatų savininkų iš visų valstijų, taipgi iš Kanados ir Meksikos.

"Sandaros" Apsigynimo Reikale Aukos.

Aukų gauta į "Sandaros" Apsigynimo Fondą sekančiai: Sandaros Moterų 78 kuopa, So. Boston, Mass. \$10.00; A. Klemarauškas, So. Boston, Mass. \$5.00; V. M. Čekanauskas \$2.00.

Kiekviena auka į šį Fondą neša dvigubą naudą, — renia pati dalyką, ir kartu ragina kitus prie darbo.

Budėkime ir kiti!

Čekius ir "money orderius" rašykite A. Ivas vardu ir siųskite: St. Norkunas, 327 E St., So. Boston, Mass.

"Sandaros" Apsigynimo K-tas.

Patvinimai Naujoje Anglijoje.

Balandžio 7 d. lietūs, prisidėjęs prie tirpstančio sniego, pakėlė vandenį visose Naujosios Anglijos upėse ir užtvėnkimuose. Upės da vis labiau tvinsta. Patvinimai jau ir dabar yra padarę blėdies apie už \$2,000,000, sužeidė kelias dešimtis žmonių ir bent vieną prigirdė. Kol kas nesusekta, kas yra prigirėlis. Jis brido pasemtu Springfield'o keliu, vanduo parbloškė jį ir nunešė į Westfield upę, kur jis prigirė.

Connecticut, Merrimack, Nashua ir kitos upės patvino, ir da vis jose vanduo kyla. Pasemti ir smiltimis užnešti geležinkelio ir tramvajų keliai trukdo susisiekimui.

Japonai Telkia Kareivius

MASKVA, bal. 7 d. Nauji tarptautiniai kiverčiai kyla iš rytų. Japonija koncentruoja savo kareivius Korejoje ir pietinėje Mandžurijoje ir pradeda derybas su gen. Semionovu ir kitais "baltaisiais" generolais. Manoma, kad Japonija nori atnaujinti savo senąją politiką Sibyre, prisidangstydam, buk ji gina Chiniją nuo maskolių veržimosi ir buk norinti tik gauti kontrolę Chinijos Rytinio geležinkelio. Kaip vakaruose Prancuzija yra nusistatius prieš Maskoliją, taip panašiai rytuose Japonija pradeda veikti.

Vilensky, žinovas Rytų politikos, rašo "Pravdoje," kad Japonija su Prancuzija susizinojo ir laikosi vienodos politikos prieš Maskoliją ir Chiniją.

Unschlicht, pėrdėtinis pristatymo skyriaus prie Militarės Revoliucijos Tarybos, pareiškė, kad už kelių dienų Trockis grįs į savo senąją vietą, kaipo Militarės Tarybos galva. Militarė Taryba šiek tiek persiorganizuoja: Frunze, pirmesnyis Ukrainos Karės Komisaras, kurs pirmiau vieton Sklianskio buvo paskirtas pirmuoju Trockio pagalbininku, dabar paskirtas į vyriausiąją Itaudonosios Armijos vadą užimti vietą S. Kamenevo. Kamenevas paskirtas generaliu inspektorium.

Visi tie perversmai, kurie laikinai buvo prašalinę Trockį, rodo, kad Maskolijoje eina permainos, kuriose militaris aparatas pereina į partijos komiteto priežiūrą. Sakoma net, kad neužilgo militarė faryba bus paversta į paprastą komisariją.

Papas Ekskomuntuoja Profesorių.

ROMA, bal. 4 d. Papas ekskomunikavo kun. Ernesto Buonaiuti, profesorių bažnyčios istorijos Romos universitete ir jo knygas įtarpino į "index expurgatorius," t. y. į tų surašą, kuriais yra uždraustos katalikams skaityti. Patį kun. Buonaiuti ekskomunikuota (iškeikta) už jo paskaitą iš bažnyčios istorijos universitete. Kun. Buonaiuti sako, kad jis nekalia maisto prieš

bažnyčią, tik ką yra pasakęs, tą yra daręs vardan teisybės ir pildydamas piliečio pareigas. Kun. B. vėliausiai pareiškė, kad jis šaltai apsvarstys savo klausimą ir duos atsakymą savo bažnytiniams pėrdėtiniam.

Reikalauja Svaresnių Laikraščių.

CHICAGO, Ill., balandžio 4 d. Moterų Kliubų Federacijos dešimtas distrikts priėmė rezolucijas, kurias paduos metiniam susivažiavimui. Rezolucijose reikalaujama, kad laikraščiai būtų švaresni. Sako, kad jei iš vaikų reikalaujama kaip mokykloje, taip ir namie, kad jie skaitytų laikraščius praplatinti savo mintį, tad butinai reikia išmesti iš laikraščių smulkmenišką aprašymą visokių nedorybių ir skandalų, nes vaikai prisiskaitę tokių šlykštynių ima jas pamėgdžioti darbu, kaip tą yra parodęs garsus Harvardo psichologistas. Jei yra pasistengimas apvalyti krutamuosius paveikslius, kad jie netvirskintų vaikų, tad reikia reikalauti ir švaresnių laikraščių. Jei tas tiesa, kad liaudies yra morono protas, tad ant redaktorių krinta didelė atsakomybė už tai, ką jie skelbia liaudžiai.

Illinois Moterų Kliubų Federacijos dešimtas distrikts turi 40 kliubų su 9,000 balsuotojų. Reikalaujama, kad laikraščiai netalpintų plačių aprašymų niekadėjusių ir skandalų dienraščiuose, Federacija įtarpino į savo rezolucijas ir nutarė išsiuntinti tų rezolucijų kopijas visiems Chicagos laikraščiams.

Anglijos Darbo Partijos Pirmas Pralaimėjimas.

LONDONAS, bal. 7 d. Šiandie Darbo Partijos ministerija turėjo pirmą pralaimėjimą, kad prieš McDonald'o sumanymą palengvinti bedarbiams balsavo 221, gi su juo 212, t. y. priešininkų buvo devyniais daugiau. Darbo Partijos priešininkai emė šaukti: "rezignuokite! rezignuokite!" bet McDonald'o kabinetas nerezignavo, nes iš principo valdžios sumanymui palengvinti bedarbiams pritaria visos partijos ir pasipriešinimas buvo tik prieš "papildymą" prie sumanymo. "Papildymas," kuriam didžiūma buvo priešinga, buvo toks, kad išleisti naują tiesą, pagal kurią teismas įgautų teisę atvesti reikalavimą išmesti iš namų samdininką, kurs nemoka randoš dėlto, kad jis yra netekęs darbo. Didžiūma manė, kad tokia tiesa būtų blėdinga šaliai ir dėlto balsavo prieš valdžios sumanymą.

Naujas Generalis Prokuroras.

WASHINGTON, D. C., bal. 2d. Į vietą atsisakiusio attorney-general Daugherty prezidentas Coolidge paškyrė Harlan Fiske Stone'ą. Stone yra nežinomas senatoriams ir atstovams, nes jis yra ne politikierius — jis bu-

Radio Lietuvoje

vo tiesų profesorius Columbia universitete ir nuo 1910 padarytas pėrdėtinu to universiteto.

Rusas Lėksias Prie Šiaurės Polio.

MASKVA, bal. 7 d. Rossinski, maskolių lakunas, kurs yra sumanęs lėkti prie šiaurės polio, šandie pareiškė, kad jis išlėks birželio mėnesyje ir kad ne vėliau kaip rugsėjo mėnesyje raudonoji vėliava turinti plevėsuoti ant šiaurės polio.

Ukės Mėginimai Lietuvoj.

LONDONAS. Lietuvos žemdirbystės departamentas turi sumanęs visokių planų, kaip pagerinti žemdirbystę. Nutarta reikalauti, kad vietomis būtų pailikti neįsidalinti dvarai, kad juose būtų galima turėti bandymų ukės. Tokios pavyzdingos ukės turėtų 24,700 hektarų žemės, t. y. apie 1/2 nuošimčio visos nusayintos žemės. Šios pavyzdingos ukės privalytų auginti geresnės veislės gyvulius (arklius, karves, kiaules ir tt.), kad jų galėtų įsigyti aplinkiniai ukininkai. Tos ukės taipgi privalytų užlaikyti žemdirbystės mokyklas, turėti mėginimų laukus ir tt. Jos taipgi turėtų įtaisyti javų valymo įstai gas, pristatyti apylinkės ukininkams nemažiau nustatytos kvotos seklinių javų, daržovių, bičių, paukščių ir veislinių gyvulių.

Šios ukės būtų išsamdomos arba apie 200 hektarų būtų paliekama seniems savininkams šale to, kiek įstatymai jiems palieka. Jau kaikiuruose dvaruose pavizdingos farmos yra užvestos. Karės reikalams yra įsteigta arklių auginimo vieta. Yra pasistengimai padidinti žemdirbystės mokyklas ir tikimasi, kad neužilgo tokių mokyklų Lietuvoje bus apie 150.

Oficialis Pranešimas.

Gegužės 30 dieną po pietų, 1924 m. Broadway Teatre, So. Boston, Mass. "Gabija" stato scenoje komp. M. Petrausko operą "Eglė, Žalčių Karalienė." Visi lietuviai, kaip vietos taip ir apylinkės, prašomi visi be skirtumo rengties prie tos dienos, res tai musų Tautos Istorinė diena, — pirmu syk bus pastatyta didžiausia Opera. Kas mylit Tautą, mylėkit ir jos muziką. Gabija stato tą operą ne dėl pelno nei garbės, bet dėlėi pakėlimo lietuvių vardo ir garbės. Amerikos lietuvių Amerikoj parašyta, Amerikoj atspaudinta, Amerikoj gegužės 30 d. So. Bostone bus pirmą syk pastatyta. Prašome nepamiršti tos dienos.

"GABIJA."

Radio Stotis Kaune.

LONDONAS. Dabar Lietuvoje (neįskaitant Klaipėdos krašto) yra 143 pašto, telegrafo ir telefono stočių ir 68 agentūros. Klaipėdos krašte yra 10 stočių ir 54 agentūros.

Kaune dabar yra pašto, telegrafo ir telefono stotys ir priėmiesčiuoe yra keturios agentūros. Manoma da atidaryti pašto stotį sename mieste, kaip tik bus surasta atitinkama vieta. Šimet prasidės pinigų siuntinėjimas telegrafu. 1923 m. pradėta telegrafu siuntinti pinigų į ir iš Amerikos, ir kad tai yra labai pusekminga, tad manoma tokią tvarką įvesti ir su Anglija.

Šiuos metus manoma įvesti prie paštų laikraščių užsirašinėjimo stotis, taip kad pašte būtų galima užsiprenumeruoti laikraštį iš Lietuvos, bet ir iš užsienio.

Telefonų ir telegrafų linijos padidėjo septynis kartus sulyginus su tuo, kas buvo prieš karę. Dabar tinklo ilgis yra 40,000 kilometrų.

Kaune pabaigta telefono stotis, kuri gali patenkinti 10,000 prenumeratorių. Jų 1000 jau paimta ir 35 įvesta į centrālę miesto stotį.

Didelės svarbos Lietuvai bus bevilinė (radio) stotis, kurią manoma įtaisyti dabartinės senosios stoties vietoje. Iš karės skyriaus radio stoties priežiūra bus perkelta į paštų skyrių. Darbas prasidės šį pavasarį. Radio telegrafo ir telefono padarai jau užsakyti Paryžiuje ir neužilgo bus pagarginti Kaunan. Reikia tikėties, kad radio stotis pradės veikti ateinantį rudenį. Aparatas valdžiai kainuoja 1,260,000 frankų; ilgis radio bangų 3000 kilometrų, gi telefono bangų 1500 kilometrų. Valdžia nesipriešs tam, kad kas turėtų savo namuose radio telefono aparatą, tik reikės užsiregistruoti ir mokėti tam tikrą mokesť.

(Amerikoje radio bangų ilgis yra skaitomas metrais ir yra nuo 200 iki 600 metrų ilgio, tad pranešime, kad Lietuvos radio bangos bus 3000 ir 1500 kilometrų arba yra klaidingas, arba Europoje kitaip yra matuojamos bangos.—Red.)

Salų Gyventojai Miršta Badu.

ST. JOHN, N. B., kovo 7 d. 200 grintėlininkų, atsaziavusių nuo Hibridų salų, pasakoja, kad yra pavojus, jog išmirs iš bado visi Hibridų salų gyventojai, jei jie nesikraustys kur kitur. Keliais pastarais metais Hibridų salų oras taip pasikeitė, kad jAVai blogai užderėjo, gi vietomis visai nynyko. 20,000 salų gyventojų yra pavojuje išmirti iš bado. Gyventojai mano kraustytis į Kanadą, kad pabėgti nuo bado mirties.

A.L.T.S. REIKALAI

UNION CITY, CONN. Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 57 kuopos susirinkimas bus balandžio 13 d. 1924 m. 12 valandą dieną, Linden Parke. Gerbiamieji Sandariečiai ir Sandarietės! malonėkit ateiti į minėtą mus susirinkimą, turim daug reikalų aptarti: turim išrinkti atstovus į A. L. T. Sandaros metinį Seimą, kuris įvyks gegužės mėnesyje ir aptarta įnešimus busiančiam seimui; turim išrinkti atstovus A. L. T. Sandaros Conn. Apskričio susivažiavimui, kuris įvyks 1924 m. balandžio 20 d. New Haven, Conn.; turim prisirengti prie busiančio pikniko gegužės 30 d. Ir daugiau turim įvairių tarimų.

Malonėkit atsilankyti į paskirtą laiką, kad galėtume atlikti kol kitos draugijos pradės savo susirinkimus — visi atvykite ant 12 valandos. Katrie jaučiatės neužsimokėję, malonėkit ateiti ir užsimokėti užvilktas mokestis, nes kitiems bus sulaukymas organas "Sandara." Ir malonėkit atsivesti naujų narių šiame susirinkime prie mus kuopos. Malonėkit visi atsilankyti ir su gerais mus kuopos sumanymais, kad but naudos.

A. L. T. S. 57 kp. Rašt.

P. S. Waterbury, Conn., 11 kp. brangūs sandariečiai, 11-os kuopos komisija, kuri esat išrinkta prie rengimo pikniko gegužės 30 d., malonėkit atsilankyti balandžio 13 d. 2 val. po pietų. Turėsim aptart apie pikniką, nes laikas rengtis išanksto prie darbo, tai atsilankyti. Mes jau rengiamės, tik tamstų laukiam.

ALTS. 57 kp. Pikniko Kom.

WILKES BARRE, PA.

A. L. T. Sandaros 55 kp. bus mėnesinis susirinkimas nedėlio balandžio 13 d. 3-čią val. po pietų, t. y. pas J. Mickevičių, 59 Harkins Lane. Malonėkite, draugai, visi atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų: bus Centro viršinių rinkimas, taipgi jau artinasi ir mūsų organizacijos Seimas, tai reikia ir delegatai rinkti į seimą. Taigi nepamirškite visi atsilankyti į šį susirinkimą ir turėti paraišyti atsiveskit.

Faš. J. Mickevičius.

CAMBRIDGE, MASS

A. L. T. Sandaros 9-tos kuopos bertaininis susirinkimas įvyks nedėlioje, balandžio 13 d., 12:30 valandą po pietų, 375 Cambridge St. Cambridge, Mass. Visi nariai privalote butinai buti, nes bus balsavimas į Centro Valdybą ir yra daug kitų svarbių dalykų aptarti organizacijos labui.

Fin. rašt. V. A. Visminas.

WORCESTER, MASS.

Priešeiminis susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 16 kp. įvyks mėnesinis susirinkimas balandžio 13 d., 11 val. iš ryto, 12½ Millbury St.

Kiekvienas narys butinai atsilankyti, nes tai bus istoriškas susirinkimas, delegatai išduos raportą iš Sandaros Naujos Anglijos Apskr. susivažiavimo; bus balsuojama Sandaros Centro Valdyba ir bus renkami atstovai į busiantį seimą gegužės mėnesyje ir bus daromi įnešimai seimui dėl pagerinimo mūsų organizacijos. "Antgalo bus diskutuojama "Ko truksta Sandaros gyvenimui."

Ateikite ir imkite dalyvumą šiuose svarbiuose klausimuose. Nepamirškite atsivesti ir naujų narių. Kviečia Valdyba.

PATERSON, N. J.

A. L. T. Sandaros 38 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks ba-

landžio 13 d. 3 val. po pietų, 62 Lafayette St.

Gerbiamieji sandariečiai! nepamirškite ateiti į viršminėtą susirinkimą, nes daug turim svarbių dalykų aptarstyti. Taipgi iš Centro gavau balsavimui blankas, turėsime šį susirinkimą ir įvairių laiškų perskaityti.

Tad kiekvienas Sandarietis privalo ateiti į šį susirinkimą ir atsivesti po naują narį prirašyti prie Sandaros. Taipgi kaikiurių draugų yra užsivilkus mokestis — malonėkit užsimokėti, nes kitaip busiu priverstas laikraštį sulaukyti.

Sekr. J. Dutkus.

Nedarykime iš Lietuvos Kalėjimo

Kiekvienas naturalus, normaliose sąlygose bėgęs procesas yra daug sveikesnis ir veda prie daug pastovesnių galutinų rezultatų negu dirbtinas, proteguojamas, stumiamas ar brutale brukamas gyvenimo brutalus keitimas. Paimkim pavyzdį.

Nuo kiekvieno, kad ir menkiausio kalno tulas akmuo lengvai ir visai natūraliai, sekant tam tikrais visuotiniais, fizikos įstatymais, rieda apačion. Pasiekęs žemumą jis nurimsta ir raudasi pastoviam stovyje.

Atgal į kalną akmuo keliauna tik išimtiniais atsitikimais, žmogaus nešamas ar vežamas ir vis vien jis tūn užsilaukys tik tolei, kol gaus progos vėl žemyn, savo ramiajam stivin sugrįžti.

Visuomeninis žmogaus gyvenimas irgi žino natūralių procesų. Jie, kaip loginga tam tikrų apyvostų pasekmė, einant tam tikrais, dažnai vos atspėjimais įstatymais, priveda prie pastovių ir sveikų išvadų.

Bet pasitaiko ir nenatūralių procesų, kuriuosna įsimašęs žmogus priverstinai stengiasi proceso eigą į sau pageidaujama pusę nukreipti. Ir, žinoma, žmogus yra ataklus ir stiprus sutvėrimas.

Jam pasiseka... Kad ir didžiausius granito gabalus virš viens kito suversti; bet ar ilgam? — tai klausimas!

Nepriklausomai Lietuvai susitvėrus, visoj jos aprėptoj teritorijoje savaime, visai natūraliai susidarė sąlygos teikiančios patogiausią vystymosi galimybių teritorijos nepriklausomybę iškovojusiai, taip sakant, iniciatyviai gyventojų grupei, šiuo atveju — lietuvių tautai. Geros plėtojimosi sąlygos, kaip paprastai vilioja kitataučius, ypač išymesniems skirtumams nesant, ir to medžiaginio akstino skatinamas tautinis jausmas daug sparčiau ima atsigaivinti ir net iš naujo dygti pas mūsų ištautėlius, negu tas eiti, pavyzdžiui, prieškarinėse aplinkybėse.

Tuomet jeigu tulas ir grįždavo prie lietuvių, tai tuo pačiu metu dar daugiau svetimos kultūros, ordenu, noras pralobimo ar pragarsėjimo galimybių masinamų lietuvių pamedavo senus dievus garbinę ir eidavo svetimiems bernauti.

Dabar išorinių aplinkybių tas procesas sustabdytas ir pasikeitė atbulu — lietuvių kultūros naudai. Ir čia esti įvairiai. Kartais pirmiausia senon vagon grįžta neseniai ją pametę, kartais atavizmo kelias tautinis jausmas netikėtai atsiliepa toliuose atsivertėlių ainiuose. Vis vien. Bet tas grįžimo procesas eina plačiai, nepastebiamai, galvaliniai ir jį sulaukyti gali tik kitų žmonių netaktas. Sulaukyti bet ne užtvėnti. Nes "nebeuž-

WATERBURY, CONN. Susirinkimas.

A. L. T. Sandaros 11-tos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks balandžio 13 d. 1924 m. Svetainėje 775 Bank St., 7:30 v. vakare.

Gerbiami Sandariečiai! malonėkite visi ateiti į šį susirinkimą, nes yra svarbus susirinkimas tuomi, kad šiame susirinkime bus renkami atstovai į Apskr. Susivažiavimą, ir daromi įnešimai į Apskričių. Bus balsavimas Centro Valdybos sekantiems metams. Bus apkalbėta, ar siųsime atstovą į Sandaros 10 metų jubilėjinį Seimą ir daromi įnešimai į Seimą. Kuopos bėgančių reikalų apkalbėjimas ir daugelis kitų svarbių klausimų bus pakelta šiame susirinkime. Katrie dale nesate mokėję šiais metais, malonėsite užsimokėti. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie kuopos. ALTS. 11 kp. Valdyba.

tvenksi upės bėgimo," norint jį eiti ir pamažu.

Tokiu tautinio atgijimo proceso tormozu ir jo sulaukymo priežastimi yra be abejo kiekvienos neapykantos, persekiojimų apsi-reiškimas, kiekvienas vertimas, sakyčiau, net kiekvienas kreipimas domės į tą naują vos pasirodžiusį diegą. Jis yra natūraliai išdygęs, natūraliai augas, tačiau, kaip jauna užuomazga itin reikalinga pasparties ir globos.

Imkime vėl pavyzdį.

Kas pažino Kauną prieš karą, tas turi pripazint, jog jo etnografinė struktūra ne kiek tesiskyrė nuo Vilniaus tautinės sudėties. Jeigu prieškariniame Vilniuje statistikai rasdavo vos 2 nuos. lietuviškai kalbančių gyventojų, tai tuo pačiu metu Kaune jų galėjo rasti, nu, bent kiek daugiau (visgi aplinkui lietuvių kalba skambėdavo), gal kokie 4-5 nuos. Kodėl gi dabar Kaune lietuvių atsirado virš 50 nuos? Ar lietuvių taip stebuklingai veisėsi? Ar čia burtai, prišpauda, šantazas koksai? — Anaipol! — Jokiais sukimais, jokia prievarta nepadarysi staiga iš 5 50 nuos. Čia turime reikalą su visai natūraliu, patvarių reiškinium. Ar jis kam patinka, ar nepatinka — jo neatmainysi, kol nepasieksi jį iššaukusios sąlygos. Savaime suprantama, jog tie, kam tie reiškiniai yra pageidautini — turi juos saugoti nuo iškrypimo ir globoti, tiegi, kam jie yra nepalankūs, — turi juos griauti, stabdyti ir visokeriopai jiems kliudyti.

Pasižiūrėję atydziau šios dienos Kauno miestelėnams. pastebėsime, kiek toli yra jų "litvinizacija" nužengusi. Vos keli lietuviško valstybinio gyvenimo metai prasliuko, o jus jau pamatysite ir išgirsite lietuviškai dainuojant, šokant, žaidžiant, kalbant. Keli dešimtmečiai tam atgal iš Kauno išstūnita lietuvišė dabar skverbiasi į jį atgal visomis skylėmis.

Nekalbant apie privažiuojusius inteligentus, apu priverstus lietuviškai pramokti pirkliaus, apie umai iki fanatizmo sulietuvėjusius valstybinio pyrago mėgėjus — mes grynė rasti lietuvinimomų žymių net pačioj konservatini-goje Kauno amatininkų bei miestelėnų klaseje.

Kartais juokais, kartais net viens kitą pašiepdami jie vis daugiau vartoja lietuviškų žodžių, patarlių, dažnai juos versdami į savo prigimtas kalbas.

Visųpirmiausia, nei vienas Kauno tariamas lenkas (juos čia daugiausia turiu omeny) nežino lenkiškų visokioms įstaigoms pavadinimų. Todėl, jiems kalbant apie valdiškus dalykus, tik ir skamba: uždėdas, įgaletinis, tu nuovada, žemės sklypas, sprend-bet ne užtvėnti. Nes "nebeuž-

Antra, dažnai jiems nežinomi ar jų pamiršti mažiau vartojami sunknesi slaviški žodžiai. Girdėjau inteligentus dvarininkus kalbančius apie "glembokie va-gi." Jie visai pamiršo, kad lenkiška waga (svarstyklės) ir lietuviška vaga (lenkiškai: bruzda) tai labai skirtingi dalykai.

Arba ateina klientas ir nužemintai atsiprašinėdamas, kad jam lietuviškai persunku kalbėti, dėsto man savo bėdas lenkiškai, bet bedėstant jam pritrūks-ta ir lenkiškų žodžių. Jis pamirš-ta toki paprastą išsireiškimą kaip: nastraszyc. Aš manau kaip jam sunku surasti bent kokį sinonimą, net praktikas išmušė. Pagaliau po kelių bergždžių pa-stangų apsieiti be šio žodžio jis ryžasi pavartoti lietuvišką: iš-gazdinti. Vargšas, jis vis tebe-mano, jog lenkiškai geriau kalba-negu lietuviškai! Kad mano vie-toje sėdėt koks varšaviakas — be abejo ir pusės jo skundų ne-suprastų (Tas pats pas suvokietintus Mažosios Lietuvos gyven-tojus).

Trečią, lietuviški žodeliai pradeda painiotis net ten, kur dar ilgai galima but buvę be jų su-lenkintiems apsieiti. Pavyzdžiui, Žaliame kalne sakoma: Laba noc! Jak sveikata? Przedainuok mnie jaka piosnecka.

Arba dar viena. Girdžiu, lenkiškai kalbasi du iš kokių tai įstaigos grįžtantieji vyrukai — broliai, matyt.

— Tai ar nesakiau — tarė vienas — kad nieko nepesę grįšime. Nei jie musų, nei mes jų negalėjova suprasti.

— Taip, gaila, tik laiką sugaišome. Antrą syk butinai tėvoką reikės pasiimti. Jis dar atsime-na šiek tiek lietuviškai.

Čia matome, kad šeimynoje dar liko lietuviškos kilmės pėdsakų. Ir tokių ryškių pavyzdžių — kiek nori Kaune. Pilna čia žvirblių — Vrublevskių, Barzdų — Brodovskių, Vanagų — Sokolovskių ir stačiai Zuikių — Zająčkovskių. Jie baisiai musų lenkomanams akis bado. Pastarieji, mat visus lenkiškai kalbančius varšaviakais, mozurais ir blogiausiu teveju senobinių lenkų karo belaisvių ainiais nebeskaito.

— Sokolovski, Wonsowicz, Zająčkovski, Vrublevski, Pieprzikiewicz — tož to, prošen pana, čisto polska krew i polska viara!

Ir štai kai tie visi Pieprzikie-vičiai vėl pradeda virsti papras-tais Pipirais, Žvirbliais, Kiškiais ir Usais, pradeda kai kuriems neišmanėliams patriotams niežėti rankas, kad tas procesas einas buk per lėtai — (Dievasžin, o gal čia Varšava tyčioms sau "kanki-nius" gamina, kad smurtu su-stabdytų lietuviškos eigą!?). Prasideda ekscesai ir žinote, ko-ki jų pasekmė? — Tie lenkuo-jantieji — taigi tikri lietuvių, ir spiriamai, spaudžiami, jie grynai lietuvišku ataklumu iki pasku-tiniųjų gins savo išsivaizduotų ar jiems įkalbėtų pozicijų — pol-ska placuwka na Litwie.

Priespauda niekuomet nieko gero neduoda — ar mums svar-bu, kad jie butinai tuč tuojaus lietuviškai pradėtų grabaliuoti? — Ne, mums svarbu, kad jie prie lietuvių papratę, ilgainiui pamylėtų ir ne burnoj, bet širdy ją nešiotų. — Taigi ar galime ką nors, o ypač lietuvi, priversti save pamylėti? — Mylėk! — o ne tai kaip suduosim per žandą, — Nonsensas!

Tie kumščiaagalvių įsikišimai į savaime einančius naturalius mums pageidaujamus procesus, tai tik jų procesų stačiai kvailas trukdymas: tai antikultūriškas ir, jeigu norite, antikrikščioniškas artimo neapykantos sėjimas iš kurios gali išdygti vien keršto raudoni žiedai.

Ar mes savo Tėvynei geidžiam smurto ir vaidų, ar broliškų sugyvenimo ir visuotinos laimės?

Jeigu Lietuva be kalėjimų ligi šiol apsieiti negalinti, tai ji visa neprivalo kalėjimu virsti bent

kokiai jos gyventojų grupei. Pietrulius. ("Liet. Žinios.")

Klaipėdos Reikalai

Klaipėdos klausimą josios tarptautinės reikšmės atžvilgiu svarstant randama keturius juosiuosius faktorius — Lietuvai, Lenkijai, Anglai ir Rusai. Visų pastarųjų valstybių interesai esą kai kuriuo budu priešingi Lietuvai dėl josios pamatinio nusistatymo prieš Lenkiją, didelė Klaipėdos uosto reikšmė tranzito judėjimui iš Rytų Vakaruosna verčia Rusus bei Anglus pageidauti bent kurio musų konflikto su lenkais likvidavimo. Anglai savo nusistatymus šiuo reikalu gina Ambasadorių Konferencijoje ir T. Sąjungoje remdami tuo Lenkų poziciją. Tačiau Rusai nenorėdami bereikalingai Lenkų stiprinti tuo tarpu daboja dar tylos. Francuzai gi visame reikalu Lenkus.

Kokia esanti Klaipėdos klausimo padėtis T. Sąjungos sprendimui besitarinant?

Francuzų pozicija Klaipėdos klausimu esanti labai aiški. Nustojus galimybės patys kraštą valdyti jie palaiko visas maksimalistes Lenkų pretenzijas. Tokiu budu jie mano užtikrinti sau per Lenkus nors truputį rykstančios Pabaltėje jų įtakos. Bet yra pagrindų manyti, jog remdami lenkų reikalavimus uosto tarybos taipogi uosto laisvosios zonos klausimais Francuzai stengėsi išlošti Lenkus prieš Anglus, Bendrai-įmant, Francuzų nusistatymai ir taktika esą pilnoje priklausomybėje nuo Pabaltijos klausimo vystymosi, butent, ar Lenkų atstovaujamoji Francuzų koncepcija didelės Pabaltijos sąjungos, įskaitant Rumunus ir išskiriant Lietuvą, turės palankių perspektyvų. Pagaliau, Francuzų politika reiškia tendenciją išlošti prieš Anglus Pabaltiją ir Amerikiečius, kurie Paryžiaus iniciatyvai esant pradėję pastaruojų laiku daugiau įdomautis Pabaltijos reikalais; truputį šviesos meta Davis'o komisijos rolė. Žodžiu, Francuzams rupi sudaryti kuopotgiausias sąlygas Lenkų įtakai į tranzitą per Lietuvą.

Anglų pozicija atrodanti kitaip, Anglam Pabaltijys rupi politiniai ir ekonominiai.

Turint su Rusais visuomet rimtų sąskaitų Vidurinėj Azijoje, kur jų interesai susiremia su Maskvos aspiracijomis, Anglai beješkodami bendrų Rusams antagonistų sudaro Japonuose atsvarą prieš Rusus. Taip pat Anglam rupi atsiremti Pabaltijos valstybėmis prieš Rusus; Pabaltijys sugebas, panašiai kaip Japonai, reikalui esant savo rolę sulosti. Ekonominiai gi imant Anglai varo Pabaltijy su prigimta jiem energija ypatingą juos pirklių liniją, besistengdami atsiremti uostais prekybinei ekspansijai išplėtoti.

Klaipėda gi esanti ypač įdomių tos politikos objektų, atsižvelgiant į Nemuno upės reikšmę didelei miškų prekybai iš Vakarų Rusijos sričių, Vilnijos, Gardino srities ir net Paliesijos. Operuodama tokių prekių kategorijomis Anglų politika reikalauja iš Lietuvos praleisti Rusų bei Lenkų miškus, neįsileisdama anaipolį į neaktualų jiems šiandien tarptautiniame maštabe Vilniaus ginčą. Anglų kapitalo investigacijom Lenkijoje augant tasai Londono City reikalavimas tampa vis stipresnis. Pagaliau, sutikdamas duoti Lietuvai paskolą gelžkeliam statyti Bank of England, matyt, esąs ganėtinai įsitikinęs, kad naujieji gelžkeliai ištikrųjų tarnaus tranzito judėjimui iš Rusijos ir Lenkijos per Vilniją; priešingu atsitikimu butų visai bereikalinga, jo

svyrovimu statyti tuos butinus Anglų prekybos ekspansijos Rytuosna praplatinimui gelžkelius, Taigi, yra pagrindų neabejoti, kad paskolos klausimas esąs tiesiog surištą su Klaipėdos reikalo išsprendimu. Svarbu vienok pabrėžti, kad tasai išsprendimas Anglų nuomone apima tiktai Lenkų ir Rusų prekes, anaipolgi ne kieno-nors įtakas į tranzitą. Anglai remia todėl tiktai tranzito klausimą neliesdami ypatingai uosto tarybos organizavimo bei tam tikros Lenkam skirtinos zonos reikalų.

Rusai taip pat yra nusistatę, kad Lietuva praleistų Lenkų prekes, nes tuomet ir Rusų miškai plauks Nemunu Klaipėdon. Tai yra pamatinė jų pozicija šiuo reikalu. Konkrečiai gi apie bent kurią akciją iš jų pusės kol kas dar nepriseina kalbėti. Vis dėlto patsai faktas, kad Rusai pageidauja tranzito atidarymo, ymniu budu teikia Lenkams moralės pasparties. Ir kasžin, ar įėjus T. Sąjungon Rusai nereikš tų pačių nusistatymų, kaip Anglai, jeigu ligi tam laikui Klaipėdos klausimas dar nebus išrištą? Juk ir jiems rupi dabar kuopla-čiai prieti prie kontakto su Vakarais; o Klaipėda jiems todėl ypač geras punktas atsižvelgiant į vandens susisiekimo sistematą.

Lenkai neslepia savo siekimų; jų ministeris Zamojskis atvirai yra pareiškęs, kad, neskaitant ekonominių interesų Lenkija žiurinti į Klaipėdą išeidama iš bendros Europos padėties pastarajai "taiką užtikrinti," ir kad priversti Lietuvą pasiduoti, Lenkija vedanti prieš pastarąją izoliavimo politiką stengdamosi atatinkamai paveikti į Estus ir Latvius. Varšvos konferencija, matyt, jau ganėtinai įtikimo lenkus, kad ta jų priemonė nepasiekusi savo tikslo. Taigi, dabar Lenkai nusistatę visokia kaina prieti su Rusais bei vokiečiais prie susitarimo tranzito reikalais, Padarius tą Lenkai kels Romnų-Liepojaus bei Minsko-Karaliaučiaus gelžkelių atidarymo klausimą. Tos akcijos tikslas išlošti prieš Lietuvą, Rusus bei Vokiečius, kad jie pareikalautų gelžkelių judėjimo iš Vilniaus į Liepoją ir Karaliaučių. Kitaip sakant, Lenkų politika Rusų bei Vokiečių atveju dabar eina prie to, kad kreipti visą busimąjį tranzitą per Lenkiją ir izoliuoti Lietuvą, o greta sudaryti prielankias tas sąlygas, kad patys Rusai ir Vokiečiai paspaustų ant Lietuvos.

Nėr ko kalbėti, kad Lenkam pasisekus prieš Lietuvą, Rusus ir Vokiečius inspiruoti, musų padėtis žymiai pablogėtų. Mes tuomet turėtume visus prieš save ir nežinia, ar mums nebūtų tada pastatytos sunknesės sąlygos sprendžiant Klaipėdos reikalą, negu tai yra šiandien.

Tačiau reik pabrėžti, kad daugiausia, ko iš musų reikalaujama, tai nusileidimo tranzito klausimui.

Lenkų betarpis įsikišimas į Klaipėdos uosto valdymą atrodo paraližuotas. Rudvalys. ("L. Ž.")

Lietuvos Universitetą lanko 1380 studentų, kuriuos mokina 110 profesorių. Iš visų mokslų — fakultetų sunkiausia yra "teologijos-filozofijos" fakultetas, nes 138 studentus mokina net 22 profesoriai — vis vienas šešis studentus. Tai katalikiškas fakultetas, vadinamas "sine cura," kurio profesoriai ima valstybinę algą ir nieko neveikia:

Pirmutiniai Pinigai

PIRMUTINIAI PINIGAI.

Pinigų kritimas yra daug žalos žmonėms padaręs. Jis ne vienam prarijo viso gyvenimo sunkiai užgirtą ir vargingai taupytą skatiką. Todėl žmonės pinigams dabar nebebori tikėti ir bijo jų kritimo pikčiau ugnies. Kaip viską naikinančios ugnies ištikimo negalima atspėti, taip paprastam, ekonominiams klausimais neužišmančiam piliečiui sunku suvokti, ar pinigai tvirti, jie nekris. Lieka tik vien bijoti, kad štai vėl pinigai nukris, vėl žus pradėtas taupyti turtas. Prieš karą vargiai butum galėjęs musų pilietį įtikinti, kad pinigai toks dalykas, kad gali kuomet nors savo vertės nustoti. Nebūtų rorėjęs tikėti. Šiandien visai priešingai yra. Niekas nebebori tikėti, kad pinigai nekris. Ir neuostabu. Tiek jau tų visokių pinigų ir net aukštos vertės, krito. Krito rubliai, ostai, vokiečių markės, lenkų markės, austrų kronos, krinta dabar net didžiojo karo laimėtojų prancūzų frankas ir anglų svarai svyruoja. Tik vien doleris aukštai nejudinamas laikosi. Metaliniai pinigai (auksas, sidabro) nors ir svyruoja, bet labai daug savo vertės nenuostoja. Daugiausiai kritimo pavojus grėšia popieriniams pinigams. Visi žino, kad jei kas šiaandien turi 100 prieškarinių aukso rublių, tai turi tiek pat dabar, kiek ir prieš karą, o kas išlaikė iki šiolie 100 popierinių rublių, kurie anuo metu visai buvo 100 aukso rublių lygūs, jau neturi nieko, tik be vertės popieruką. Lietuvoje turime mes irgi popierinius pinigus (padengtus aukso). Tat suprantama, kad kiekvienam įdomu litų likimas. Kiekvienas yra susirūpinęs, ar nelaukia ir musų litų, rublių, ostų, kronų ir kt. likimas.

Bet kas tai yra litas? Kas tai yra apskritai popierinis pinigas? Koku būdu iš paprasto bevertės popieriuko pasidarė brangus pinigas? Ar tas popierinis pinigas yra visai lygus metaliniui (aukso, sidabro), ar kuo nors skiriasi?

Kad popierinis pinigas yra skirtingas nuo metalinio mes matome iš to paprasčiausio čia minėto pavyzdžio — 100 aukso ir 100 popieriaus rublių, prieš karą ir po karą. Bet visą jų skirtumą pamatysime trumpai pažvelgę į abiejų (metalinių ir popierinių) pinigų atsiradimo priežastis, istoriją ir tikslus.

Šį kartą apsistosiu ant metalinių pinigų.

Kada pirmą kartą žmonėms aišku liko, kad mainykauti daiktą į daiktą labai nepatogu, tada pradėta prasimanyti paprasčiausius pinigus. Šie pinigai buvo pas įvairias tautas labai įvairūs. Pas tautas, kurios daugiau gyvulininkyste užsiimdavo, pinigais buvo gyvuliai. Net nustatyta buvo 6 kiaulės lygu vienam jaučiui. Pas medžioklės tautas pinigais buvo žvėrių kailiai, pajūrio tautas įvairūs brangūs iš jurių išplaujami akmenys. Kitur vėl kaip pinigais buvo vartojami akmenys. Kitur vėl kaip pinigais buvo vartojamas tabakas, kakao ir tt. Dar ir šiais laikais kai kurios iš Europos Afrikon nuvežamos prekės ten kaip pinigai vartojamos. Tik daug vėlesniu laiku pradėta vartoti metalas: geležį, varį, sidabrą, auksą. Bet tuo laiku nors ir buvo šie metalai, kaip savos rūšies pinigai vartojami, bet jie vis tik nebuvo tokiais pinigais, kaip kad šiais laikais esti. Tuomet imdavo tiesiai aukso ar sidabro gabalą, atkirsdavo, pasverdavo ir už tą gabalą pirkdavo kitus reikalingus daiktus. Dar ir dabartiniu laiku toks pat metalo vartojimo budas nėra visai išnykęs.

Chinose, Užkaukazyje, Sibire, Mongolijoje ir kai kur kitur pasitaiko, kad metalas ant priekalo skaldomas ir paskui sveriamas. Bet tas pat ir pas aukštos kultūros tautas esti. Didžiosios valstybės, kaip štai Anglija, kada reikia didesnį pinigų sumą mokėti, tai irgi tiesiai atsveria auksą. Žinoma, toks svarstymas yra patogus tik tuomet, kai prišieina didelės pinigų kruvos mokėti, bet paprastame kasdieniniame gyvenime tai neįmanoma. Kol pasversi kiek degtukų ar papirosų skrynute kainuoja, pusė dienos praeis, užtat jau senovė, kada pastebėjo, kad toks kapojimas ir svėrimas dėl kiekvieno mažmožio labai ap sunkina prekybą ir daug nepatogumų sudaro, pradėjo iš anksto sau prisikapoti ir prisiversti metalo gabalų, kad atėjus ką nors pirkti belikdavo tik suskaičiuoti tokius gabalus. Pirmutinius tokius bandymus yra padarėsi lidų tauta 7 šimtus metų prieš Kristaus gimimą. Žinoma, jų pirmutiniai buvo labai paprasti. Vienoj pusėj tebuvo lygiagrečiai brukšneliai padėti, o kitoj nelygios duobės. Laikui bėgant pradėjo liddų pinigų pamėgdžioti ir kitos tautos. Pradėta ant pinigų žymėti gyvulių galvas, kaip atminimą, kad pirma gyvuliai pinigais buvo. Ir tik vėlesniais laikais pradėta gražiau pinigus dirbti ir ant jų įvairių ir kitokių valdonų galvas dėti.

Svarbiausiai dabartiniai pinigai nuo anų kapotų ir kiekvienu kartu svertų skiriasi tuomi, kad garantuoja, jog pinigas tiek sveria, kiek ant jo užrašyta. Bet dabar pinigus dirba valstybė ir čia reikalinga pastebėti, kad nei sidabriniai, nei auksiniai pinigai nėra iš gryno metalo. Valdžia, dirbdama pinigus, maišo į auksą ir sidabrą kitus metalus, nes grynas auksas būtų nestiprus ir greit nusitrintų. Toks priemaišas yra nedidelis. Pavyzdžiui, senoviniuose rusų piniguose ar dabartiniuose anglų pirmojo vienas-dvyliktadalis, o Vokietijoje, Austrijoje, Prancuzijoje, Amerikos Jungtinėse Valstijose pirmojo vienas-dešimtdalis. Tikslai smulkiuose piniguose, kaip kad buvusieji rusų 5, 10, 15, ir tt. kapeikų yra didelis priemaišas. Šie pinigai tankiausiai turi labai nedidelę vertę, ir yra iš tikro daug pigesni, negu ant jų parašyta. Todėl tokių pinigų dirbimas duoda valstybei pelną. Bet daug tokių pinigų pridirbus valstybei yra pavojinga, užtat paprastai įstatymais yra nustatoma, kiek tokių nepilnaverčių pinigų gali valdžia dirbti.

Seniaus, 16 amžiaus pabaigoje ir 17 pradžioje, buvo labai madoj tokius pinigus dirbti. Kada valdžia ar kunigaikštis pinigų pritrūkdavo, tada prisidirbdavo daug pinigų, kurie ištikro buvo daug pigesni, negu ant jų pažymėta. Nespėdavo tokie pinigai pagyvuoti metų, valdžia atšaukdavo, tuos pinigus ir supirkinėdavo iš žmonių, bet ne ta kaina, kiek ant jų užrašyta, bet mokėdavo tiek kiek vertas buvo metalas. Iš to valdžiai būdavo pelnas, bet piliečiai labai nukentėdavo. Dabar vyriausybės taip nedaro. Visiems aišku yra, kad tokie pinigai pragaištingi.

Taip, trumpai suglaudus, atsirado ir vystėsi metalo pinigai. Apie popierinius pinigus kita kart.

Dramos Dr-ja "Anga"

Jau pusėtas laikas kaip iš Lietuvos Brooklynan atvyko Lietuvos dramų tėvas, artistas Juozas Vaičkus. Jo kelionė užjūrin tikslas daug kuo skiriasi

nuo daugelio musų išeivijų viešėjusių svečių. Iki šiolie pas mus atvykdavo tai vienam ar kitam reikalui pasirinkti aukų. Ir tokie aukų rinkėjai, dažnai, idant saviškiuose įgijus daugiau užuojaut, galima sakyti, užsidaręs, mažai kam žinomas, dienų dienomis darbuojasi — prakaituodami kaip mums vėliau reikės taikaitinta neapykanta sugromulioti. Apie musų gyvenimą, musų kultūrinį stovį, tautinį krikimą jiems mažai rūpėjo. Dar ne vienas tokių "misijonierių," vėliau mus apjuokė, aptvojo tėvynėn sugrįžę, jog mes nekulturingi, meš baigiamė tirpti svetimauciu bangose. Žodžiu, jiems smagu buvo bi tik atsiekt savo tikslo — prisirinko ganėtinai Amerikoniškų dolerių.

Vienoj p. J. Vaičkus misija pas mus, amerikiečius, daug kuo skiriasi. nuo augščiaiu minimų "misijonierių" misijų. Artisto J. Vaičkus svarbiuoju šios kelionės tikslu yra pastatyti ant atitinkamos papėdės Lietuvos Teatrą. O vėliau, su teatro pagalba gelbėti mums kovoti su aršiausiu musų priešu — ištautėjimu — ir kelti į augštybes kaip kultūros taip lietuvių vėliuką bei juo stipriau cementuoti musų lietuvių abelną gyvenimą.

Atvykęs p. Vaičkus nepraešė aukų, nesigriebė priemonių, idant tuojaus iškilti į "padangius".

Mykolas Lasauskas.

Lietuva

Ten ant jurų kranto

Yr' sena tauta,

Ji nuo seno laiko

Vadinasi — Lietuva.

Ten močiutės graudžiai kalba,

Seniai ten nuliudę

Ir seselės graudžiai verkia,

Eroliai ten apsnudę.

Paukščiai čiulba verksmą,

Žvėrys ten niauroja.

Ir tik priešai turi džiaugsmą

—Lietuvą naudoja.

Tik viena ten nelusta—

Skaisti, šviesi kaip saulutė,

Aukštai skraido, nenuilsta

Tai jaunutė tautos Laisvė!

Mykolas Lasauskas.

Žmogus

Žmogus geras,

Žmogus niekšas,

Žmogus viskas šiam pasaulyj!...

Štai turtuolis...

Štai jis vargšas...

—Ir viskas baigiasi augauliai!..

Tauragėje.

Mykolas Lasauskas.

Trys Kryžiai

Toli žemaitijoj buvau

Kapinyną senutį mačiau,

Ten silsis šeima Putinų,

Tautiečių žemaičių senų.

Ties kapais stovi trys kryžiai,

Kapinyno grožė—kai didvyriai:

Balti, dydžio lygūs, vienodi

Ir žemaičių kalbos turi paprotį.

Jie siela žemaičių —

Tie broliai aukštaičių —

Ir mirę bočius minėjo

Šalį ir kalbą mylėjo..

Tauragėje.

Mykolas Lasauskas.

Kaip Bangos ant Jurų

Kaip bangos ant jurų

Šniokščia ir puoja,

Kaip vėtros ir audros

Užia — vaitoja —

Taip minia galinga,

Išalkus audringa!..

Kaip rudenio dienos

Sutemė ir niaurios;

Kaip tamsios padangės

Ir baisios ir skaudžios—

Taip liaudis audri,

Sujudus baisi!..

Tauragėje.

ar prisizerti kišenes dolerių. Ne! Jis ramiai emėsi savo darbo. Surado burelį "artistų-mėgėjų, už žiebė juose scenos meilės ugnelę, suorganizavo Dramos Artistų Studiją ir jau pusėtas laikas kaip, galima sakyti, užsidaręs, mažai kam žinomas, dienų dienomis darbuojasi — prakaituodami kaip mums vėliau reikės taikaitinta neapykanta sugromulioti. Apie musų gyvenimą, musų kultūrinį stovį, tautinį krikimą jiems mažai rūpėjo. Dar ne vienas tokių "misijonierių," vėliau mus apjuokė, aptvojo tėvynėn sugrįžę, jog mes nekulturingi, meš baigiamė tirpti svetimauciu bangose. Žodžiu, jiems smagu buvo bi tik atsiekt savo tikslo — prisirinko ganėtinai Amerikoniškų dolerių.

Kaikurie Brooklyniečiai - darbuotojai, numatydami p. Vaičkus tikslus ir trisau kilniais ir labai mums pageidaujama sumanė stoti jam pagalbon. Todėl ir sutverta Dramos Draugija "Anga," kurios pamatinu tikslu ir yra teikti p. Vaičkui arba jo suorganizuotai Dramos Studijai moralės ir dvasinės paramos.

Idant norinčius prie šio darbo prisidėti plačiau supažindinus su musų draugijos tikslais, čionai tapiname "Angos" statutą.

Dramos Dr-jos "Anga" statusas.

Tikslai:—

1. D. D. "Anga" tikslai: a) remti artisto Juozo Vaičkus dramų studiją. b) Teikti galimybę lietuviams jaunuoliams tapti vaidydomis (artistais).

2. Tuo tikslu D. D. "Anga" a) Steigia tuo pačiu vardu visose Amerikos lietuvių kolonijose kuopas; b) ruošia atitinkamas paramos parengimus; c) Atsišaukia pagalbos į meno draugijas bei geros širdies lietuvius Amerikoje; d) Šelpia gabius, bet negalinčius išsimokėti dramų studiantus; e) Spauda ir žodžiu ragina lietuvių jaunimą lankyti Vaičkus Dramos Studiją.

3. D. D. "Anga" gali priklausyti bi lietuvis ar draugija, ne skiriant amžiaus ar lyties.

4. Draugijos nariai dalomi į: a) Nariai, nariai-draugijos; b) Nariai — rėmėjai; c) Garbės nariai.

5. Priklausanti D. D. "Anga" nariai turi sekamas teises: a) Nariai ir draugijos — nariai gauna už pusę kainos bilietus į visus Vaičkus Dramos Studijos parengimus; b) Nariams-rėmėjams teikiama tam tikras nusileidimas, atsižūrint į jų aukotą sumą. c) Garbės nariams duodama po vieną bilietą veltui į kiekvieną Vaičkus Dramos Studijos parengimą.

Paaikškinimas: Nariai-rėmėjai turi tik patariamą balsą.

Nustojimas Teisių:

6. Nariai nustoja savo teisių (par. 6.) neužsimokėję duoklių už vieną mėnesį.

Paaikškinimas: Šion rušin nepriklauso Garbės nariai ir nariai rėmėjai.

7. Dramos Draugijos "Anga" visų rušių nariai moka šiaip dalomas duokles: a) Nariai ir draugijos-nariai moka po dolerį kas mėnesis; b) Nariai-rėmėjai — pagal savo išgalę. c) Garbės nariai — po \$50.

Valdyba: 8. D. D. "Anga" valdyba renkama metams laiko ir susideda iš pirmininko, raštininko, izdininko.

Paaikškinimas: Reikalui esant valdyba kooptuoja reikalingą skaičių Draugijos narių ir jiems skiria atitinkamas vietas.

Susirinkimai:

9. D. D. "Anga" laiko nemažiau kaip du susirinkimu kas mėnesis, valdybos pūrodyta diena, antrašū ir laiku.

10. Teisėtai draugijos susirinkimais laikoma dalyvaujant vienam ketvirtadaliui visos draugijos narių. Svarstant g konstitucinius reikalus reikalinga dviejų trečdalių narių didžiūmos.

12. D. D. "Anga" centras ant visuomet pasilieka Brooklynne.

Kuopos:

12. D. D. "Anga" sutvertos kuopos valdosi autonomiškai.

13. Nemažiau kaip šešios ypatais gali sutverti kuopa.

Likvidacija:

14. Nesant dirvos darbuotis užsibrėžtais tikslais, D. D. "Anga" likviduojasi dviejų trečdalių didžiūmos susirinkime. Tokiai likvidacijai turi pritarti irgi du trečdaliai dalyvaujančių susirinkime narių.

15. Esant laike likvidacijos Draugijos kokiam nors išdui, jis skiriamas Amerikos lietuvių dramos meno reikalams be jokių kitų svarstymų.

16. Likviduojant D. D. "Anga" centrą, kuopoms paliekama liuosa valia: likviduoti ar gyvuoti ir plėsti par. 1, sub. b. pasibrėžtus tikslus.

Kaip matome iš tilpusio statuto, musų tikslai yra kilnūs ir gražūs. Mes stengsimės ne vien p. Vaičkui gelbėti. Musų užduotis bus ir vėliau, jei kuomet p. Vaičkus amerikiečius, apleistų, dirbti lietuvių dramų srityj, auklėti juodaugesnį lietuvių vaidly skaičių, plėsti p. Vaičkus pradėtąjį darbą.

Todėl, gerb. skaitytojai, ypač geram teatro mėgėjai, šiuomi ir tamstos nuosirdžiai prikviečiame stoti musų eilėna ir dirbti šį vieną iš aukščiausių kultūros darbų, padėti p. Vaičkui atatin-kamai pastatyti lietuvių teatrą, su kurio pagalba galėsime daug ko atsiekti.

Rašykimės prie Dramos Draugijos "Anga!"

Vietinių meldžiame atsilankyti į musų susirinkimus, o kolonijoj lietuvių — ypač meno draugijų — tvirti kuopas, o netolimoj ateityj turėsime progos pasigėrėti p. Vaičkus ir musų pagalba veikiamais ir nuveiktas darbais.

Prie darbo, broliai ir seserys!

Organizatyvis komitetas:

K. Širvydienė, pirm.

Pr. Bajoras, sekr.

M. Kičas, izdin.

P. S. Dramos dr-jos "Anga" sekanti susirinkimai įvyks penktadieniais, bal. 4 ir 18 dd., Vieniybės Svetainėje, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. Norinčius kolonijose tvirti "Angos" kuopas, meldžiame patarimų kreiptis pas: Pr. Bajorą, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Ką "Bootlegeris" Parduoda

Prohibicijos valdininkai laike dvylikos mėnesių prieš pereitą liepos mėnesį, per įsiveržimus, gavo skaičiuje 80,000 įvairios degtinės, kurią "bootlegeriai" siulo geriančiam publikai. Šita degtinė buvo analizuota Vidaus Reikalų Biuro chemikų Washingtone. Ir atrasta, kad devynias-dešimtis nuosimčių tos degtinės buvo nuodinga. Šie nuodai buvo formoje primaišytų medegų, kurios visai atmainė originalę gėrimo išvaizdą.

Ta parodo, kad tik vienas iš šimto tegali gauti tikrai gerą gėrimą. Ir šią išvadą remia dar daugiau preparodančių faktų. Pavyzdžiui, yra faktas, kad 1913 metais Amerikos žmonės išgėdavo 140 milijonų galonų alkoholinių gėrimų. Dabartiniu laiku dirbimas tokių gėrimų yra užgintas Jungtinėse Valstybėse. Ir taip pat yra kriminalu juos įvežti. Bet, paklausite, o kaip apie slaptą įvežimą? Argi neužtektinai degtinės įvežama iš užrubežių? Žinoma, dalis įvežama. Bet svetinos valstybės turi užrašus kiek degtinės išvežama iš tų šalių, ir yra Komercijos Departamento daroyta, jeigu visa degtinė, kiek buvo išvežta iš Anglijos į Kanadą ir Vakarų Indijas, būtų buvus slaptai į Jungtines Valstybes įvežta, tai tik būtų buvę vienas ir ketvirta dalis nuosimčių to viso, kiek Amerikonai sunaudojo 1913 metais.

Degtinė daroma užrubežij ir dedama pardavimui originaliame tovyj šioj šalyj jau nesiranda. Vyrai ir moterj, kurie dar prisilaiko prie gėrimo degtinės, ne teisėtai gautos, turėtų žinoti, kad jie geria namine "munsain" nešvariai darytą, turinčią daug nuodų, arba prastą alkoholį, iš kurio kriminalistai mėgina atimti nuodus.

Prastas alkoholis yra blėdingiausias už visus kitus uždraustas gėrimus. Yra originaliai darytas vartojimui išdirbystėje, pridant prie gryno alkoholio tokius nuodus, kaip medinį alkoholį, benzolį ir eterį. Reikia atminti, kad tai negalimas daiktas tuos nuodus visiškai atimti. Net kartais tikėtai su chemiškų analizavimu tam tikroje laboratorijoje tegalima sužinoti tokių nuodų buvimą. Degtinė, kurią "bootlegeriai" parduoda Amerikoje, yra nuodingai distiliuota, paskui su vandeniu sumaišyta, suspalvuota ir paskaninta taip, kad labai panaši į tikrą degtinę. Paskėmės tokios degtinės yra labai pavojingos, jeigu ne staigi mirtis, tai priveda prie apakimo, inkstų ligos ir puslės uždegimo.

Pavojai nuo "naminės" nėra mažesni. Prieš prohibiciją tokia degtinė, jei buvo daroma, buvo saugiai daroma ir švairi, taip kad galėjo kompeticija vesti su legale degtine. Dabartiniu laiku taip nėra. "Munsain" negali turėti kompeticijos su gerąja. Ją dabar daro greitai, kad tuojaus galėtų parduoti. Prohibicijos agentai dažniausiai randa žmones jį verdant nešvariuose, dvokiančiuose induose. Tokiose aplinkybėse degtinė įtraukia daugybę visokių nuodų, kurie pereina į žmogaus kūną. Gale, norėdamas, kad degtinė greičiau rugyt, moderniškas "munsaineris" dar prideda aštriojo šarmo, dalis kurio pasilieka geriančio viduriuose.

laiko prie gėrimo degtinės, ne teisėtai gautos, turėtų žinoti, kad jie geria namine "munsain" nešvariai darytą, turinčią daug nuodų, arba prastą alkoholį, iš kurio kriminalistai mėgina atimti nuodus.

Prastas alkoholis yra blėdingiausias už visus kitus uždraustas gėrimus. Yra originaliai darytas vartojimui išdirbystėje, pridant prie gryno alkoholio tokius nuodus, kaip medinį alkoholį, benzolį ir eterį. Reikia atminti, kad tai negalimas daiktas tuos nuodus visiškai atimti. Net kartais tikėtai su chemiškų analizavimu tam tikroje laboratorijoje tegalima sužinoti tokių nuodų buvimą. Degtinė, kurią "bootlegeriai" parduoda Amerikoje, yra nuodingai distiliuota, paskui su vandeniu sumaišyta, suspalvuota ir paskaninta taip, kad labai panaši į tikrą degtinę. Paskėmės tokios degtinės yra labai pavojingos, jeigu ne staigi mirtis, tai priveda prie apakimo, inkstų ligos ir puslės uždegimo.

Pavojai nuo "naminės" nėra mažesni. Prieš prohibiciją tokia degtinė, jei buvo daroma, buvo saugiai daroma ir švairi, taip kad galėjo kompeticija vesti su legale degtine. Dabartiniu laiku taip nėra. "Munsain" negali turėti kompeticijos su gerąja. Ją dabar daro greitai, kad tuojaus galėtų parduoti. Prohibicijos agentai dažniausiai randa žmones jį verdant nešvariuose, dvokiančiuose induose. Tokiose aplinkybėse degtinė įtraukia daugybę visokių nuodų, kurie pereina į žmogaus kūną. Gale, norėdamas, kad degtinė greičiau rugyt, moderniškas "munsaineris" dar prideda aštriojo šarmo, dalis kurio pasilieka geriančio viduriuose.

HUDSONO VEIKIMAS IR VARGAI

Užia ant Sandariečių. HUDSON, MASS. Nors Sandariečiai niekur nesimaišo, tik savo darbą doro, kas jų priedermė, bet jų priešininkams pradėjo galvas skaudėt. Beveik nėra to numero "Keleivio," kad nebutų užkabinti Sandariečiai. Taip "Keleivio" korespondentas išliejo didžiųjų šmeižų. Nors Sandariečiai to nebijo, bet kitų kolonijų visumenė gal ir mano, kad taip ir yra, kaip jie rašo, bet tas netiesa. Koki komunistai visur, toki patys ir Hudsonne, bet dar savo draugus priskiria Sandariečiams. Toks dalykas: vienas komunistas beskaitydamas "Laisvę" su savo žentu, kad Rusijoj pradės barzdas skusti, taip uošvis ir padarė: nusiskuto usus, apsigrėžė kalnierių ir norėjo eiti į kunigus, bet, ant nelaimės, nenuejo kur reikia, bet nuėjo į aptieką, kur parpuolė apgailėstaudamas naminės. Antras ir taip pat pasielgė. Kad atėjo jo favoričiai gelbėti iš balos, tai jis rėkė, kad jam ir čionai gerai. Bet komunistai savo draugus primeta Sandariečiams. Aš patariau "Keleivio" korespondentui rašant korespondenciją "Keleivui" užsidėti Trockio akinius, kad geriau matytum, ką rašai. Taip pat patariau ir "Darbininko" korespondentui nesirupint apie Sandariečius, bet geriau rupinkis apie savo kasierių. Mums Sandariečiams, dar geriau: kodaugiau šmeižiate, to daugiau Sandariečių prisirašo.

Valio, Hudsono Sandariečiai! Dirbkim visi išvieno! Hudsonne darbai silpnai eina, nepatartina važiuoti iš kitų kolonijų darbo įieškoti, nes pas mus yra bedarbių. Kas link Sandariečių, veikia gana gerai ir atliko gana gražių darbų, bet favoričiams nepatinka, tai visokiais budais persekioja, kad tik sudemoralizavus. Bet gaila jus darbo — nieko nepelnysit, nes vietos lietuvių žino, kas jus do paukštukai esate.

Hudsonietis.

Kazys ir Dėdė

—Palauk, Dėdė, o kur taip skubiniesi?

—Neturiu, vaike, laiko su tavim kalbėti, bo turiu labai daug greitų ir svarbių reikalų atlikti.

—Tai kodėl taip skubindamas ir net klupiniudamas žvalgaisi, gal kur į bėdą pakliuvai? Kogi jieškai?...

—Jieškau, vaike, štorą, kur galėčiau nusipirkti gerą brauningą!

—Tai kam jis tau, Dėdė, reikalingas? Gal su vyčiais pradėsite daryti maneversus ir eiti Vilnių iš lenkų atimti?

—Mums, vaike, ir be Vilniaus gana yra svarbių reikalų.

—Tai kokie tie jūsų svarbūs reikalai?

—Nagi telegramas iš Lietuvos praneša, kad greitai laiku ten bus paskelbta bedieviams vaina ir jie pasiūsti ten, kur pipirai auga, o mes vieni pradėsimė šalį valdyti ir įvesti tinkamą parėdką. Taip, vaike, kaip kad šiandien Lietuvoje yra, ilgiau buti negali. Visokie bedieviai leidžia gazetias ir kritikuoja musų tvarką. Gi kada mes padarysime tikrai katalikišką valdžią, uždrausime drukuoti bedieviškas gazetias, tada bus visai kitokis parėdkas. Tada žmogus gavęs kokio vojansko načalniko arba pristavo virš, galės bent žinoti kad esi viršininkas. Tada žmogus, turėdamas pas tave kokį reikalą, kreipsis kaip į tikrą valdininką. O jeigu norės, kad tu jam patarnautum ir padarytum kokią mylistą, tai ateidamas, žiūrėk, tau atneša: vištą, paršiuką arba tužiną kiaušinių, kaip kad buvo caro laikais. Tada tai bus tikras parėdkas. Tada bus tikrai pildomas net šventraštyje pareiškiama: "Kas Dievo Dievui, kas karaliaus karaliui." Katalikiškoje Lietuvoje juk kitaip ir buti negali...

—Ar tai, Dėdė, manai apsiginkluoti ir važiuoti Lietuvon?

—Aš, vaike, nežinau, ar reikės važiuoti, ar ne, bet prisirengus visgi reikia buti. Štai šį rytą mes keli frentai suėjom pas mano kumą palei barą šnekėjomės apie seną kraują, tada mano kumas iš po baro išsitraukė gazetę "Drauga" ir perskaitė mums tokią naujieną. Tai mes nieko nelaukdami tuoj po kelis ant drąsos išmetę ir nubalsavome, kad tas gerai ir sykiu nutarėme nusipirkti po brauningą ir, jei bus reikalas, važiuoti Lietuvon ir tokį parėdką padaryti.

—Ar tu, Dėdė, manai, kad tai kokį gerą savo Tėvynei darbą padarytumėt, jei tokį klerikaliską monarchizmą ten įvykdytumėte?

—Aš, vaike, nieko blogo tame nematau.

—Gerai, Dėdė. Pasakyk man, kodėl tu atvažiavai į Ameriką ir kodėl negyvenai Lietuvoje, kada joje buvo cariška valdžia, tokia pat, kaip kad klerikalai dabar pageidauja Lietuvon įvesti?

—Turi, vaike, nepamiršti, kad tais laikais visi valdininkai buvo rusai, tai su jais nebuvo galima sukalbėti ir jokį urėdą gauti nebuvo galima. Na o dabar, kada viskas bus lietuviška, tai kad ir aš prisidėjęs prie tokio parėdko įvykdymo galiu gauti bent už uredninką, kur bus galima sau gerai gyventi.

—Gerai, Dėdė. Visų pirma, turi nepamiršti tai, kad tarp monarchizmo nėra skirtumo, ar jis bus rusiškas, ar vokiškas arba lietuviškas. Monarchiška despotiška nagaika visuomet vienodai kerta ir tokio pat skaudumo yra. Mes žinome gerai, kad klerikalizmas be monarchizmo gyvuoti negali. Ant kiek despotizmas yra tvirtesnis, ant tiek ir klerikalizmas geriaus gali bujoti. Bet pagalvok gerai, ką gero monarchizmas žmonijai duoda. Jam neapeina žmonių gyvenimo gero, jam neapeina žmonių keliamas balsas ir reikalavimas teisybės. Jis savo jungu slėgia šalies gyventojus. Tad ir dabartiniu laiku, jeigu klerikalai galėtų tai atsiekti, tai jie netik kad nepasitarnautų Lietuvai, bet dar gali priversti prie galutinio žlugimo. Kada jie uždėtų ant Lietuvos liaudies savo jungą, pažabotų ją, tai vėl kiekvienas lietuvis jieskotų progą, kaip tą naują jungą nusikratyti arba jieskotų progą, kad kaip galima greičiausiai smukti į užsienį ir pasiliuosuoti iš tos vergijos. Tokiu budu, Lietuvos atbudavojimo ir jos kėlimo darbas galutinai žlugtu, o priešams kaip tik butų progą tuo pasinaudoti. Reiškia, šiandieninis klerikalų politikos rėmimas tai kaip tik ir yra sau naikaus pynimas. Klerikalai vadai tai daro, kad jiems diktuoja Romos politika. Ar tu žinai, Dėdė, kad klerikalai šiandieną iš Romos turi įsakymą, kad jie nekurstytų Lietuvos liaudį Vilnių nuo lenkų atimti?

—Aš, vaike, apie tai negirdėjau.

—Taigi matai, Dėdė. Tokių svarbių dalykų nei tu, nei kiti paprastai katalikiškos visuomenės žmonės nežino. Klerikalai tai slepia, kad palaikius jus nežinystėje ir pasitarnavus Romos Papos įsakymams. O kada jie tai atsiektų, tai nei tu, nei aš, nei kitas žmogus neturėtum laisvės nei gero tinkamo gyvenimo savo tėvyneje, kurią iš kapų prikėlim. Tada, jei norėsi sugrįžti į savo gimtąjį kraštą, turėsi lenkti sprandą prieš despotus ir buti aklas jų vergas.

—Jeigu, vaike, taip butų, kaip tu sakai, tai aš tam priešingas.

—Tad pagalvok gerai. Jeigu šiandieną nori pasitarnauti savo tėvynei, tai netik kad neturi remti tokią klerikaliską politiką, bet sykiu turi ją galutinai pasmerkti. Užtenka mums vergijos, kurioje buvome per kelis šimtus metų. Šiandieną mes norime gyventi laisvu demokratiš-

ku gyvenimu, kaip kad gyvena kitų pasaulio tautų žmonės. Šiandieną kiekvieno lietuviu yra pareiga griežtai stoti ir atremti tokį klerikalų taikomą Lietuvai pražūtingą darbą. O tas yra lengvai atsiekiama stojant į pažangiasias organizacijas, kurios tame reikale yra sargyboje.

—Jeigu taip, tai aš, vaike, geriau eisiu namo ir sukalbėsiu ražančių, kad tiems žmonėms Dievas duotų dvasią šventą. Bo jie, vaike, paklydę taip daro.

—Jie, Dėdė, nepaklydę, bet sužiniai taip daro. Tad ir jokios maldos ar kas kitas tame nieko negelbės. To atremimui reikia pakelti savo balsą ir parodyti jiega, kad nedaleidus prie to. Šiandieną kiekvieno lietuviu yra pareiga pasakyti: gana klerikalų slaptosios politikos! mes norime gyventi laisvu gyvenimu!

—Orait, Kazy. Aš eisiu ir sušauksiu savo susaidė mitingą, kad užprotestuoti, bo paskui gali buti blogai, jei taip atsitiks, kaip kad tu sakai.

PRANEŠIMAS

Lietuvos Respublikos Piliiečiams ir užinteresuotiems asmenims.

Pakartojimui ir papildymui Lietuvos Respublikos atstovybė S. A. Vaistybėms šiuo skelbia visų žiniai ištrauką iš Lietuvos Konsulario Tarifo normų, kurios taikomos nuo pirmos sausio m. dienos, 1924 metų.

2. Užsienio pasas (kartu su žyminiu mokesčiu) \$5.00.

3. Užsienio paso galiojimo pratęsimas \$1.00.

Pastaba: Nepaigilinsiems už-

Apšvieta yra didžiausias žmogaus turtas

- "SANRADOS" knygyne dabar gaunamos šios knygos:
- A. L. T. SANDAROS Principai ir Programos. Parašė Albinas Rimka. Pustl. 32. 10c.
 - AMERIKIECIAI LIETUVOJE. Labai naudinga knygutė. Parašė V. Vencienė, pustl. 58. 25c.
 - ANDERSONO PASAKOS. Čia telpa 11 gražių pasakaičių su paveikslais papuoštų. Lietuvių kalbon išguldė P. Nerys. Pustl. 32. 25c.
 - AUKSO VERSIS. Vieno veiksmo komedija. Vertė Scenoms Mylėtojas. Pustl. 35. 15c.
 - A. STRAZDO RASTAI. Su autoriaus biografija ir paveikslu. Kaina. 25c.
 - BAUDŽIAVA LIETUVOJE. Pustl. 76. 10c.
 - BARBORA UBRIKA arba Kloštoriaus ir Jezuitai. Pagal oficialius rekordus parašė W. L. Clark, sulietuono A. J. Karalius, M. D. Čia atidengiami visos šaltninis kloštoriaus nedorybių, labai akyvas skaitymas. Pustl. 118. 50c.
 - CHEMIJA. Su daugybe paveikslų, 116 pustl. 25c.
 - DEŠIMTS METŲ Tautinės Kultūros Lietuvoje. Nuo 1905 iki 1916 m. (Be apdarų 25c. Su apdarais 50c.
 - DVASIOS GYVENIMO MEKANIKA. Su paveikslais, 148 pusl. (Be apdarų 35c.) Gražiose apdaruose 60c.
 - DANGAUS AUKŠTUMAS ir žmogaus sentumas. Anykščių šilėlis ir daugelis visokių naudingų žinių, su daugel visokių paveikslų. Pustl. 150. 20c.
 - EILĖS-DAINOS. Parašė Juozas Rainis. Gražios eilės dėl deklamavimo. Pustl. 32. 20c.
 - FRANCIJOS REVOLUCIJA. Parašė M. Avietėnaitis. GYVENIMO VERPETE. Drama penkių veiksmų. Parašė Bl. Kadagutis. Pustl. 77. 45c.
 - GEOLOGIJA. 144 pustl. 25c.
 - JONO JONYLOS VEIKALAI. Trys tomai. Gražiose audeklo apdaruose \$1.50
 - KAIP ŽMOGUS GYVENO ant žemės. 47 pustl. 10c.
 - KĄ DARYTI, KAD SVEIKI BUTUME ir ilgai gyventume. Pustl. 32. 10c.
 - KAIP JAPONAI GYVENA DABAR. Parašė Dėdė. Pustlapių 48. 10c.
 - KEISTUTIS. Tragedija V aktuose, 101 pustl. 30c.
 - KULTūros ISTORIJA. Trys tomai su daugybe paveikslų. (Be apdarų \$2.00.) Su apdarais \$3.50.
 - KANDILAS. Parašė Voltaire, lietuvių kalbon vertė Karolis Vaitas, "Dirvos" išleistas, puiki apysaka \$1.00.
 - LENKŲ ŠAMOKSLAS LIETUVOJE. Su Lietuvos žemlapiu ir paveikslais. Istoriškos dokumentas. 60c.
 - LIETUVOS ISTORIJA. M. Šalčius, 100 pustl. 50c.
 - Gražiose apdaruose ta pati 75c.
 - LIETUVOS ALBUMAS. Didelė paveikslų knyga, kurioje telpa daugybė paveikslų visų įvykių Lietuvos veiklų. Pustl. 485. \$5.00
 - LITHUANIA in Retrospect and Prospect, angliškai parašė Dr. J. Šliupas. Pustl. 97. 25c.
 - LYTIES MOKSLAS. Parašė A. J. Karalius, M. D. Yra neapeikamai kiekvienam naudingas daktariška kny-

senio paso galiojimo savo laiku, paso galiojimo pratęsimas atliekamas mokesčiu kaip už naują užsienio pasą, t. y. už \$5.00. (Šioji pastaba taikoma nuo 15-IV-24.)

4. Leidimas iki 6 mėn. Išduodamas kelionei Lietuvon vietoje paso neturintiems pilnų pilietybei įrodyti dokumentų \$5.00.

5. Vienkartinė visa Lietuvos Respublikos piliiečiams iki 6 mėnesių Lietuvon ir atgal \$5.00.

6. Daugkartinė visa Lietuvos Respublikos piliiečiams iki 12 mėnesių \$26.00.

7. Amerikos pasų visa Lietuvon ir atgal \$11.00. Tranzito visa \$2.00.

8. Afidavitai asmenims parsitraukti iš Lietuvos (Taikoma nuo 15-IV-24) \$8.00.

K. Bizauskas, Liet. Resp. Atstovas, S. A. V.

KB:EF.

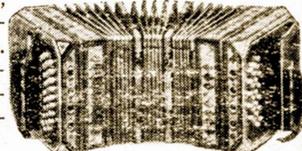
1924 m kovo mėn. 29 d.

CHICAGO, ILL.

Northside A. L. T. Sandaras 22 kp. ekstra susirinkimas įvyks

Perlinės Queen Koncertinės yra Geriausios.

Padarytos iš 76 ir 102 raktų, oktava ir trigubos. Visos pirmos klesos plieniniai reeds. Dailaus užbaigimo arba gražiai išmargintos. Neapsigaukit, žiūrėkit, kad ant koncertine butų pažymėta

"PEARL QUEEN"

Taipgi parduodamos lengvais mėnesiniais išmokėjimais. KATALIOGAS ATSIUNCIAMAS DYKAI.

GEORGE & VITAK MUSIC CO.

1639 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Balandžio 16 d. 7:30 val. vakare, Liuosybės Salėje, 1822 Wabansia ave. Draugai, Sandariečiai, mes turime labai svarbių organizacijos reikalų; Centro Valdybos balsavimai ir kiti neatidėliojami reikalai. Širdingai visi esate kviečiami butinai dalyvauti.

Komitetas.

Anglija valdo didesnę pusę svieto politiskai su laisvais tikėjimais. Romos Papa gi valdo apie 270 milijonų tikinčiųjų katalikų internacionalų su privalomu tikėjimu. Anglijos politikieriai buvo sumanę padaryti uniiją —susivienijimą su Papa augščiausiu vyskupu, ir pasilikdami savo pilną anglišką tikybą su apeigovis ir kalba, kaip kad unijotų, armenų arba graikų, kurių ir kunigai su šeimynomis. Derybos ėjo slaptai per tris metus Anglijos kunigų su Belgijos kardinolu Mercier, ir be pasekmės, nes Papa nesutiko atsisakyti nuo savo "neklaidingumo" ir pavesti sprendimą tikybinių dalykų vyskupų susirinkimams po Papos viršininkyste, kurie tai

sprendimai skaitytųsi "neklaidingais"

Anglijai tokia unija su Papa butų labai naudinga buvusi, nes katalikai butų nustoję į Angliją žiūrėti kaip į masonišką. Gudrus anglai.

Jei jums Reikalinga

Pentorius

Matykite Jackų J. Starkų. Ofisas 350 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. S. Boston 0212.

Mūsų Daryti Paveikslai Visiems Patinka.

JURGIS STUKAS Fotografas.

Padarome dailius paveikslus: Vestuvių, Šeimynų ir Pavienių. Užlaikom visokios rūšies rėmus ir darom didelius paveikslus.

453 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 0464-J.

Tel. S. B. 2805-R.

Lietuvis Optometristas

Išgaminuoju akis priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku. J. L. PASAKARNIS, O. D. 447 Broadway, So. Boston, Mass.

Bell Phone: Oregon 0863-J.

Dr. Ignotas Stankus

1210 So. Broad Street Philadelphia, Pa. LIETUVIS DAKTARAS (gydo visokas ligas) IR CHIRURGAS (daro visokas operacijas). OFISA VALANDAS: Nuo 9 iki 11 A. M. Nuo 2 iki 4 P. M. Nuo 7 iki 8 P. M. Nedeliomis Nuo 10 iki 3 P. M.

Tel. So. Boston 4000.

DR. J. C. LANDZIUS - SEYMOUR

Lietuvis Gydytojas. Valandos 9-11 2-4 6-9. 506 Broadway, So. Boston, Mass.

Išgaminuoju akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.

Akių Specialistas. 399a Broadway, South Boston

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.

Galima susikalbėti ir lietuviškai Ofiso valandos: Rytais iki 9 val. Po pietų iki 3 vakarais 6 iki 9. 536 Broadway, So. Boston.

Ofiso Tel. S. B. 441

W. Newton 1468-W.

Lietuvys Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civilikas ir kriminalikas; padaro visokius dokumentus prie lietuvių ir pardavimo. FRANAS J. KALINAVSKAS, 414 Broadway, So. Boston, Mass. (Virš Prekybos Bendrovės).

Dr. Paul J. Jakmauh

(Jakimavičius)

Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.

509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass. Telephone South Boston, 502

Lietuviai Amerikoje.

ISLEISTUVĖS MIKOLO VAIDYLOS.

Išvažiuo prie "Naujienu" į Chicago, Ill.

PITTSBURGH, PA, Kovo 26 vakare J. A. Katkaus Restorane susirinko apie 30 žmonių kaipo atsiveikinti su M. Vaidyla, Sandariečiais ir 36 kuopos nariu. M. Vaidyla neseniai atvažiavęs iš Lietuvos, vos 1923 m., susipažino čia su Pittsburgo Sandariečiais ir prisirašė prie 36 kuopos ir po draug darbavosi. Nors per daug negalėjo spėti ką nuveikti, bet savo nuolankumu ir draugiškumu daug įgijo draugų ir jau buvo bepradėdas įsisiuobuoti prie darbo lietuviškoj dirvoj, kad buvo įkurta vakarinė Mokykla N. S. dalyj, taip pat per M. V. rupestį buvo parašyta Vilniaus veikėjams, ipač gerb. Biržiškai, kad pradėtų didesnį veikimą Vilniaus našlaičių reikale, nes M. Vaidila paėjo iš Vilniaus ir buvo Lietuvos kariuomenėje savanoriu ir todėl jam daugiau rūpėjo ir rūpi, kad Vilnius būtų paliuosuotas iš lenkų priespaudos. Pittsburge buvo sutvertas Komitetas Vilniaus vadavimui, kur sekr. buvo M. V. Taip pat Pittsburgiečių pasidaravimu (žinoma, vadovaujant Vaidilai) buvo visa eilė Lietuvos veikėjų atsiskaukimų paskleista po Amerikos laikraščius. Taip Pittsburgo Sandariečiai daug nustos įpatoje M. Vaidylos, nes M. V. tik buvo be pradėdas įsisiuobuoti į darbą, nes Vaidila ir galėjo daugiau veikti, nes buvo "gana pamokytas, 5 Gimmnacijų klesų baigęs. Taip pat nesnaudė ir Pittsburge, bet buvo pradėjęs eit Pittsburgo universitetą, bet susipažinęs su "Naujienu", tarpininkaujant S. Bakanui, Vaidila išvažiuo į Chicago prie "Naujienu".

Todėl mes, Pittsburgo Sandariečiai, linkim jam kogeriausiu pasekmių jo darbe ir taip pat susipažint su Chicago Sandariečiais ir drauge darbuotis lietuvių kulturos dirvoj.

Dabar da kaslink vakaro programo. Apie 9 valandą vakare susėdo už stalų ir gerai užkando, nes gana gerai buvo pagaminta vakarienė tik už \$1.00, čia turbūt J. Katkus tik "special" padarė dėl M. Vaidilos. Vakaro vedėjas buvo S. Bakanas, kuris daugiausia ir rupinos vakarienės surengime. Pirmiausia prstatė kalbė J. Virbicką, P. Savicką, P. Pikšrį, J. Kazlauską, A. Akelaitę, M. Liepienę, O. Virbickienę, E. Platakienę, M. Rukię, J. K. Mažiukną, J. A. Katkų ir, pagaliau, patį M. Vaidilą. Visi išsireiškė kogeriausius linkėjimus M. Vaidylai, ipač merginoms, Apkalbėta Pittsburgo lietuvių darbuotės ir kitų kolonijū. Buvo net karštų Pittsburgo patrijotų, kad tik-ka Pittsburgo veikia, tas geriausia, bet visą suėmus į daiktą, tai pageidavimas, kad Vaidyla vėl sugrįžtų į Pittsburgą ir apsigyventų ant visados.

Buvo ir muzikalis programos, kur M. Liepiutė padainavo solo kelias daineles, E. Platakiutė smuiką ir M. Rukiutė pijanu ketletą gabalėlių muzikos pagriežė. Taip pat da viena skambino pijanuką — pravardės nenugirdau. Paskiau visa eilė mokyklos studentų, kuriuos M. Vaidila mokino, pridedklamavo visokių eilių. Geriausia pasižymėjo A. Bernotas — nedidelis vaikas, bet graži aiški lietuviška kalba ir jo artistiškas nudavimas geriausia visiems patiko, nors ir visi gana gražiai deklamavo. Vakare 11:30 val. visi išsiskirstė, linkdami M. Vaidylai kogeriausiu pasekmių.

J. Virbickas.

PITTSBURGIEČIŲ ŽINIAI.

Pittsburge suorganizuota finansinė įstaiga "Ruta Building and Loan Ass." arba lietuviškai "Ruta Budavojimo ir Paskolos Dr-ja," kuri įkorporuota Penn. Valstijoje ant 2-jų milijonų dolerių. Direktoriaus išrinkta iš gana pasižymėjusių ir darbščių tėvynainių, kaip tai pirm. J. M. Maskaliunas, pagelb. J. A. Katkus, antras pagelb. J. Virbickas, sekr. J. Kazlauskas ir pag. J. K. Mažiukna, kas. P. Volungevičia. Direktoriai: P. Pikšris, P. Savickas, A. Vainorius, S. Martinonis. Taigi visi žinomi netik vietiniai, bet jau ir visoj Amerikoj darbuotojai ir prityrę draugijū veikimoose, kurie veikė po įvairiausias Pittsburgo Dr-jas.

Lietuvių Mokslo Dr-jos Name, 142 Orr St. kas pėtnyčios vakarās gali ateit kiekvienas lietuvis ar lietuvaite ir pradėt taupyti savo pinigų, nes tai geriausia progą mokant ant nedėlios po keletą dolerių susitaupinti pinigų. Vieni susitaupys, kitiems bus pagelbėta įsigyti namus arba biznį koki, todėl priedermė visų prie taip naudingos finansų įstaigos dėtis visiems.

Per vieno mėnesio gyvavimą jau prisirašė 42 nariai ir sumokėjo \$540.25. Organizacija bus ant demokratiškiausių pamatų, balsavimas ne nuo šerū, bet nuo įpatos, todėl ar daugiau turėsi šerū, ar mažiau, lygū balsą visi turės. Taigi visi turėtume atsiminti, kad pinigų galingas — kas turi pinigų, tas geras ir žmogus, todėl visi taupykim pinigų, mokėdami po kiek kas išgalim į savaite į "Ruta Budavojimo Dr-ją."

J. Virbickas, vice- pirm.

Nereguliaris Krautuvės Pardavimas

NEW BRITAIN, CONN. Nors labai nesmagu yra rašyti į spaudą ką nemalonau, bet kad yra įvykęs faktas, tai užtylėt irgi negalima. Čia noriu tarti keletą žodžių Lietuvių Kooperatyvės reikale. Kooperatyvės šerinininkai, laikytame susirinkime š. m., sausio 27 d., nutarė krautuvę parduoti. Taigi išrinko ir pardavimo komisiją iš trijų asmenų: Juozas Nazveskas, Pranas Kavaliauskas ir Tadas Malinauskas. Komisiją išrinkę, šerinininkai duoda įnešimą, kad nebūtų niekam mokamas komisas krautuvę parduodant. Įnešimas priimtas ir nutarta nemokėt. Po susirinkimui Board Direktorijatas ir pardavimo komisija pasiliekia ir eina prie apkalbėjimo, kaip krautuvę parduos. Prieita prie to, kad parankiausia kreiptis prie mūsų raštinininko informacijų reikale: jeigu pirkėjų rastūsi, raštinininkas sušauks Direktorijū susirinkimą, ir tada padarys tinkamą prisirengimą prie krautuvės pardavimo. Bet musų raštinininkas, nebudamas pardavimo komisijos narys, vietoje sušaukt direktorių susirinkimą, pasiėgė sauališka. Nesiskaitydamas su nieku, susiėaukė kupčius ir stačto krautuvę parduovimui. Taip vadinamoj licitacijoj (auction) vienas komisijos narys, matydamas raštinininko tokį saualiavimą, pasipriešina, reikalaujamas direktorių susirinkimo. Bet niekas į tai domės nekrepė, ir darbas varomas tolyn. Aš atvykau biskį vėliau, irgi griežtai pareikalavau susirinkimo pirma, negu krautuvę bus parduota. Tada raštinininkas sako: jeigu jau taip norite, tai galim išėję už durų pasitarti. Nuėjus į kitą kambarį, pradėjus tartis, minėtos komisi-

jos narys reikalauja biznio vedimo knygu, kurios turėjo but komisijos peržiūrėtos prieš krautuvės pardavimą. Valdyba pasiaiškina, kad knygu neturi, kadangi, esą, knygos turi mažą vertės, tai ir be knygu galima eiti prie dalyko. Nagi musu tam susis direktoriaus ir sutinka krautuvę parduoti knygu nematęs! Grįžta direktoriaus atgal pas kupčius, ir vėl imasi už darbo. Nugi musų raštinininkas ir vėl kiša savo nosį, imdamas pirmenybę krautuvės pardavime, nesiskaitydamas su pardavimo ko-

misija, visuomenės išrinkta metiniame susirinkime. Na ir kas atsitinka krautuvę parduodant? Krautuvės pirkėjas sugalvojo labai gudrų dalyką. Pasisamdo sau tokį meklėrį, kuris sugeba gerai savo darbą atlikti. Minėtos meklėris, jausdamas pirkėjus, kurie turi norą krautuvę pirkti, nueina pas juos, ir pasisiulo jiems irgi už tokį patį meklėrį, ir išgauna iš jų pinigų. Na ir jiems žada krautuvę nupirkti. Tokiu budu užstojo kelią visiems pirkėjams. Mat kuomet meklėris buvo aukščiausia įkėlęs, tada vi-

si davusieji pinigus manė, kad jau jų krautuvė, nes jie šio šuugelio budu nė vienas nežinojo, išskiriant musų negerbiama valdybą.

Prie progos neprošalį bus paminti, kad minėta valdyba suseda iš proletariato diktaturos platintojų šalininkų, kurių nusi-statymas yra naikinti "buržuazinę" nuosavybę.

Kas musų valdybą privedė prie šio taip nešvaraus darbo, lai pati visuomenė sprendžia.

J. K. Aržuolaitis.

Kiekvienam Reikalinga PERSKAITYTI

ISIGYK SAU NAMĄ NEREIKĖS MOKĖTI RENDĄ IR KLONIOTIS KITIEMS.

Tamista pats gali buti namo savininkas. Jeigu dabar ar ateityje manai pirkti namą, tai melčiame užėiti pas mus ir duoti mums progą Tamistai patarnauti. Automobilii Tamistą nuvežime ir parodysim namų: Cambridge'uje, Bostone, So Bostone, Dorchesteryje, Somerville, Brocktone ir kituose miestuose.

Sekanti Namai ant Pardavimo:

CAMBRIDGIUJE,

6 šeimynų murinis namas, po 6 kambarius ir štoras, geriausioj vietoj ant Cambridge St. Kaina \$35,000, įnešt \$5,000. (N.648)

3 šeimynų po 5 kambarius namas, su visais įtaisymais, randų į mėnesį neša \$96.00, kaina \$9,000, įnešti \$2,500. (RP)

3 šeimynų po 4 kambarius namas, visi įtaisai: vanios, gazai, šaltas ir šiltas vanduo. Randų neša \$75.00 į mėnesį, kaina \$7,000, įnešti \$2,000. (W.)

4 šeimynų po 5-6 kambarius namas, su visais įtaisymais ir 2 karų garadžium, randų neša \$230 į mėnesį, kaina \$17,500, įnešti \$5,000. (L.N.)

3 šeimynų po 5 kambarius namas, vieta 3 karų garadžiu, randų neša \$80.00 į mėnesį, kaina \$7,000, įnešti \$2,500.

3-2 šeimynų du namai, po 5-6 kambarius, visi įtaisymai: vanios, gazai, elektros šviesa. Randų neša \$136.00 į mėnesį. Kaina \$12,500, įnešt \$4000.

10 stalų Bolinė, labai geroje vietoje. Priežastis pardavimo savininkas išvažiuoja Lietuvon. Kaina \$2,500.

6 šeimynų po 6 kambarius murinis namas, su visais įtaisymais. Tarpe Harvard ir Central gatvių. Randų neša \$430.00 į mėnesį, kaina \$33,000, įnešti \$5,000.

DORCHESTERYJE

18 šeimynų po 5-6 kambarius murinis namas, su visais įtaisymais. Randų neša \$800.00 į mėnesį, kaina \$60,000, įnešti \$10,000.

6 šeimynų po 6 kambarius namas, su visais įtaisymais, ant Columbia Rd. Kaina \$38,000, įnešti \$10,000, randų neša virš \$400 į mėnesį.

3 šeimynų po 5 kambarius namas, su visais įtaisymais, ant Hamilton St., kaina \$13,000, įnešti \$4,000.

18 karų 4 metų senumo Garadžius, pertvėta kiekvienam karui. Kaina \$16,000, įnešti \$4,000.

SO. BOSTONE.

6 šeimynų po 5 kambarius namas, 3 štorai, vanios, gazai, karštas ir šaltas vanduo, kaina \$17,000, įnešti \$4,000.

5 šeimynų namas su štoru, po 3-4-5 kambarius. Kaina \$13,500, įnešti \$4,000.

3 šeimynų po 4-5-5 kambarius, su visais įtaisymais, randų neša \$80 į mėnesį, kaina \$8,000, įnešti \$3,000.

12 šeimynų po 4 kambarius namas, gazai ir vanduo, kaina \$15,000, įnešti \$4,000.

Taipgi turime priminti, kad mes turime: na mu, farmų, štorų su namais ir be namų, garadžių ir kitokių biznių ant pardavimo ir išmainymo, Bostone, Somerville, Dorchesteryje, Brocktone, Bridgewater, Lynne ir po visą Naująją Angliją.

Apart to, musų Agentura užlaiko perkalbėtoją, kuris patarnauja teisingiausiai ir kitokiuose visokiuose reikaluose. Musų Agenturoj visada yra Konštelbis, ir Viešas Notaras, padarymui ir užtvirtinimui visokių dokumentų kaip Suvienytose Valstijose, taip ir Europoje už prieinamą atlyginimą.

P. S. Jeigu Tamista turi ką nors parduoti: namą, farmą arba bei koki biznį. Arba jei nori apdrausti (išsiurinti) namą, biznį, automobilii, arbarakandus; arba jei nori namus pentyti iš lauko arba iš vidaus, tai visais minėtais reikalais meldžiame kreiptis į musų Ofisą, arba pas musų Autorizuotus Agentus, o gausi gerą, teisingą ir skubų patarnavimą už prieinamą kainą.

INURANCE Fire, Life, Accident. Plate Glass Automobiles NOTARY PUBLIC	The N. E. Real Estate & Insurance Agency Inman Bldg. M. J. KASTANT MGR. Room 4 Inman Square Tel. Univ. 1127-R. 1348 Cambridge St., Cambridge, Mass.	REAL ESTATE Mortgages Foreign Exchange Steam Ship Agency JUSTICE of The PEACE
---	---	--

GAIVINIMAS NUMIRĖLIO.

Sandara gyvuoja 7 metai. UNION CITY, CONN. Masiniam susirinkime išnešta protesto rezoliucijos prieš ateivių varžymą. Tą darbą surengė Draugijū Sąrysis, kuris susitvėrė 1918 m. Tas sąrysis per visą laiką darbavosi Lietuvos reikalais, aukų rinkimu ir p. Vileišio laikais pardavinimėju L. L. Pakšolo bonus, o šiais laikais nukrypo kiton pusėn, mažai jau terupi Lietuvos reikalai.

1924 m. kovo 30 d. surengtam masiniame susirinkime buvo pakviestas iš "Laisvės" štabo J. Vaisas, kuris atrodė, kad jam lietuvių reikalai visai nerupi, tik Rusijos. Jis pradėdamas savo kalbą pirmiausia iškišo ALDLD, liepė rašyties visiems, ir visa jo kalba palietė vien tik ALDLD. Pamiksėjus jam pusę valandos, buvo pertrauka, ir parinkta aukų, turbūt \$9.75, iššas padengti. Antru atveju vėl pėrė ALDLD. gale kiekvieno žodžio. Pabaigęs deklamuot, šaukė visus rašytis, bet matyt, kad paš žmones nėra noro, tai nulipęs nuo estrados paėmė žmogų už apykaklės ir vėda prie stalo, liepia rašyties, visi priešinas. Priėjo prie vieno senbernio, vyras sau gerai atrodė, ima už sprando ir vėda, o tas senbernis ponui Vaisui atsako: aš nenoriu prie tos durnos ALDLD. rašyties, nes aš priklausau prie TMD, ir ALTS. Vaisas liepė anas pamest, bet nieko nepešęs pribėgo prie manęs, taipgi vertė rašyties. Aš jo paklausiau šitų dalykų: kodėl seni nariai pamesta, o jus jieskot naujų? Neturėju ką atsakyt ir nožogino tolyn turbūt su visa Rusija ir Prusija surašė aplink 11 narių, o kaip reikės gaut mokestis, aš manau teliks keli, o už metų. laiko vėl kojas pakratys, nes jau antru kartu čionai tveriami kuopa. Pirmą kartą gyvavo 2 metu, o šį kartą gal užgims, neteks gal nė vardo duot ir nuvažiuos pas Abraomą. O dėlko tie ponai negali užsilaikyti? Kad nariai suseda iš "Keleivio" skaitytojū, "Darbininko" skaitytojū, iš salūninkū ir munšainieriū ir papetninkū ir aklių rusų, kurie nemo-ka nė žodžio lietuviškai paskai-tyti, tai tokia draugija turi va-žiūot pas Abraomą.

O Sandariečiai jau gyvuoja šioj kolonijoj aplink 7 metai. Aš girdėjau nuo Sandariečių, kad jie rengiasi visu smarkumu prie Sandaros Seimo, ir tiek bėda, kad darbai šioj kolonijoj visai sumažėjo, tad nelengva pasiūsti į seimą 2 atstovu.

Senbernis.

Bus jau pusę metų kaip Brooklyno Vilniaus Vaduotės Komitetas po vadovyste p. Mačiulio patiekė "rezoliuciją" Tautų Lygai, ant kurios turėjo tiktai pasirašyti draugijū komitetai ir siūsti į Genevą, šveicarijoje, idant Tautų Lyga išvartyt lenkus iš Vilnijos (kuri lenkus ten patupdė). žingaidu, ar gavo nors viena draugija atsakymą nuo Tautų Lygos, nes spaudoje apie tai nė jokios žinios nesima-tė iki šiolei? — Mikolainis bus teisybę pasakęs, kad toji "rezoliucija" pataikys į Tautų Lygos gurbą, už ką diei užsikasčiavo Mačiulis su Vitaičiu ir dar energingiau "dirbo" tą nesavo darbą.

"Vienybė" su "Garsu" (kaimynai Brooklyne) pasiskyrė viens antram konkursus už prirodymą pavogimo Lietuvos Kraštų Vaduoties Komiteto. Mat vienas kitą apvaginio ir paskyrė popierinius konkursus. Ir seni, ir dideli vaikai.

Lietuvoje yra "laisva spauda" ir "Lietuvos žinios" num. 50 išėjo su dviem baltom skiltimis, pagal noro katalikiško cenzoriaus. Prie caro taip nebudavo. Katalikiškas despotizmas yra biauressnis už cariskąjį.

T.M. D. Reikalai

TMD. NOMINACIJOS 1924 M.		85, Brockton, Mass.	8
I PREZIDENTUS:			
K. S. Karpavičius	Bals.	Vyt. Širvydas,	Viso 29
Kp. Nr. Miestas.		44, Brooklyn, N. Y.	25
1, Central Falls, R. I.	6	68, Detroit, Mich.	1
5, Brooklyn, N. Y.	18		
8, Dayton, Ohio.	11		
16, Easthampton, Mass.	6	M. Kasparaitis,	Viso 26
20, Cleveland, Ohio.	9	3, Brooklyn, N. Y.	18
22, Chicago, Ill.	26	A. B. Strimaitis,	
23, New Britain, Conn.	7	149, Portland, Ore.	9
24, Pittston, Pa.	7	K. Sidabras,	
50, Worcester, Mass.	12	50, Worcester, Mass.	8
52, Rochester, Mass.	20	K. J. Paulauskas,	
54, Ansonia, Conn.	15	85, Brockton, Mass.	6
68, Detroit, Mich.	14	J. Kerdiejus,	
144, Amsterdam, N. Y.	14	144, Amsterdam, N. Y.	6
Pav. Meriden, Conn.	1	J. Baltrukonaitė,	
		144, Amsterdam, N. Y.	6
	Viso 166	KASLERIUS:	
S. E. Vitaitis,		A. B. Strimaitis,	
7, Lawrence, Mass.	2	1, Central Falls, R. I.	6
49, Elizabeth, N. J.	25	3, Brooklyn, N. Y.	1
85, Brockton, Mass.	11	16, Easthampton, Mass.	6
		20, Cleveland, Ohio.	9
	Viso 38	22, Chicago, Ill.	26
Jonas Sekys,		23, New Britain, Conn.	7
7, Lawrence, Mass.	9	24, Pittston, Pa.	2
85, Brockton, Mass.	4	44, Brooklyn, N. Y.	25
		50, Worcester, Mass.	1
	Viso 13	52, Rochester, N. Y.	20
P. A. Dėdynas,		54, Ansonia, Conn.	15
60, Milwaukee, Wis.	7	60, Milwaukee, Wis.	7
68, Detroit, Mich.	2	68, Detroit, Mich.	12
		85, Brockton, Mass.	5
	Viso 9	144, Amsterdam, N. Y.	23
Dr. Zimantas,			
144, Amsterdam, N. Y.	9		
M. J. Damijonaitis,			
149, Portland, Ore.	9	Dr. B. Bernotaitė,	Viso 165
Vyt. Širvydas,		50, Worcester, Mass.	16
50, Worcester, Mass.	5	85, Brockton, Mass.	9
Pr. Žyvas,			
70, Wilkes Barre, Pa.	2		
Dr. Graičiunas,			
68, Detroit, Mich.	1	A. Mikaluskas,	Viso 25
VICE-PREZIDENTAS:		3, Brooklyn, N. Y.	17
P. A. Dėdynas,		24, Pittston, Pa.	5
1, Central Falls, R. I.	6		
3, Brooklyn, N. Y.	18	J. O. Širvydas,	Viso 22
16, Easthampton, Mass.	6	7, Lawrence, Mass.	11
20, Cleveland, Ohio.	9	M. J. Damijonaitis,	
22, Chicago, Ill.	26	8, Dayton, Ohio.	11
23, New Britain, Conn.	7	Dr. A. Zimantas,	
24, Pittston, Pa.	7	149, Portland, Ore.	9
50, Worcester, Mass.	17	J. Raultis,	
52, Rochester, N. Y.	15	68, Detroit, Mich.	6
54, Ansonia, Conn.	15	Vyt. Širvydas,	
68, Detroit, Mich.	6	70, Wilkes Barre, Pa.	2
70, Wilkes Barre, Pa.	2	S. E. Vitaitis,	
144, Amsterdam, N. Y.	7	Pav. Meriden, Conn.	1
Pav., Meriden, Conn.	1	KNYGIUS:	
	Viso 147	J. Šolis,	
Vincas Budrikas,		1, Central Falls, R. I.	6
44, Brooklyn, N. Y.	25	3, Brooklyn, N. Y.	18
Dr. Graičiunas,		7, Lawrence, Mass.	11
85, Brockton, Mass.	12	8, Dayton, Ohio.	11
149, Portland, Ore.	9	16, Easthampton, Mass.	6
		20, Cleveland, Ohio.	9
	Viso 21	22, Chicago, Ill.	26
Vyt. Širvydas,		23, New Britain, Conn.	7
144, Amsterdam, N. Y.	16	44, Brooklyn, N. Y.	25
A. B. Strimaitis,		50, Worcester, Mass.	17
8, Dayton, Ohio.	11	52, Rochester, N. Y.	20
K. S. Karpavičius,		54, Ansonia, Conn.	15
7, Lawrence, Mass.	10	68, Detroit, Mich.	19
K. Šnuolis,		70, Wilkes Barre, Pa.	2
68, Detroit, Mich.	7	85, Brockton, Mass.	9
K. Žurlis,		144, Amsterdam, N. Y.	23
68, Detroit, Mich.	2	149, Portland, Ore.	1
S. Mockus,		Pav. Meriden, Conn.	1
85, Brockton, Mass.	2		
J. Sekys,			
7, Lawrence, Mass.	1		
SEKRETORIUS:			
J. Sekys,			
1, Central Falls, R. I.	6		
8, Dayton, Ohio.	11		
16, Easthampton, Mass.	6		
20, Cleveland, Ohio.	9		
22, Chicago, Ill.	26		
23, New Britain, Ohio.	7		
24, Pittston, Pa.	7		
50, Worcester, Mass.	9		
52, Rochester, N. Y.	20		
54, Ansonia, Conn.	15		
60, Milwaukee, Wis.	7		
68, Detroit, Mich.	15		
70, Wilkes Barre, Pa.	2		
144, Amsterdam, N. Y.	11		
Pav. Meriden, Conn.	1		
	Viso 152		
P. A. Dėdynas,			
7, Lawrence, Mass.	11		

tat tą trumpą laiką stengkimės kaip galima geriau išnaudoti. Visos TMD. kuopos pašvęskite balandžio mėnesį agitacijai. Kuopos šaukite susirinkimus, raginkite savo narius padirbėti dėl TMD. Nariai! stengkitės gauti kodaugiau naujų narių, iš senų mokesčius išrinkite. Jei dirbsime visi; tai tikrai gausime 1000 naujų narių balandžio mėnesį. Visi į darbą! 50 kp. TMD. jau pradėjo darbą gaudama 28 naujus narius kovo mėnesį. Kas kitas pradės tą agitatyvą darbą? TMD. Centro Vice-pirm.

čiojimą, už ką gana daug nesmagumų padarė policija L. M. D. jai. Todėl komunistai ne L. M. D. niekina už rengimą 6 metų Lietuvos Nepr., bet Sandariečius. Brolyti, aš tau pasakysiu į ausį, kad bereikalo Sandariečius kiau-lėmis vadini, ir tas užsiuolimas nepertikrįs ne L. M. D., kad garbintų jus nustumusią Rusiją, nę jus sugriuvusią komunistų kuopą sudrutįs. Jau praėjo tie laikai, kada jus galėjote žmones ir draugijas mulkinti ir rinkti aukas Rusijai. Nabagai pamatė, kad žmonės atsuko nugarą komunistams. Pasikvietus Bimbą į Pittsburgą atėjo 7 žmonės, prakalbos neįvyko, bet komunistai tuo už gerklų susikibo ir kad ne L. M. D. pirmininkas, tai but buves kraujo praliejimas, bet tas išvare lauk ir nedavė L. M. D. Name muštis. Atvažiavo Andriulis iš Chicagos, žmonių buvo apie 20— ir kas buvo? ugi ir suirutė, o keli ir patys komunistai, jokios naudos nebuvo, net svetainei padengt nesurinko aukų.

TMD. N. A. APSKRICIO SUVAŽIAVIMAS.
T. M. D. Naujos Anglijos Ap-skricio suvažiavimas įvyks 1924 metų, bal. 27 d. Sandaros Sve-tainėje, 327 E St., So. Boston, Mass. Prasidės 10 val. ryte. Visos TMD. kuopos malonėkite siųsti atstovus, nes TMD. Sei-mas jau artinasi, o mūsų ap-skirtys labai mažai veikė pra-eityje, todėl privalome dabar visi prisidėti ir išpildyti savo užduo-tį, o drauge prisirengti tinkamai prie busiančio seimo. Kiekvienas narys turit domėtis, kad TMD. busiantis seimas bus pirmu sy-kiu su Sandaros seimu ir yra laukiama didelių atmainų. nes daugumas narių mano, kad TMD. reikia sujungti su Sandara. Taip gi yra ir daugiau svarbių užma-nymų, dėlto visi turim išsireikš-ti pilnai, kad butume užganėdin-ti.

Dabar buvo vakariene progre-siščių kovo 23 d., ir žmonių buvo mažai, kuopa į "skyly" įlindo, bet moterėlės tai susipešė ir už plaukų išsitasė. Taigi matant vi-są tą galutiną komunistų sumu-kimą reikia stebėtis, kad padarę su klerikalais bendrą frontą puola Sandariečius ir L. M. D. narius mano įtikinti, kad L. M. D. nariai išsižadėtų lietuviystės ir garbintų Rusiją, Lenina ir Trockį. Labai klysta komunistų bantenderis, turbūt jau nesugrįs pas jus, žmonės pamatę jus dar-belius, jus Rusijos negarbįs ir regelbės, nors ir bendrą frontą padarėt su klerikalais, bet tarpe Pittsburgo lietuvių jau neuže-sįsit lietuviškos dvasios ir San-daros idėjų, nes jau Pittsburge 4-ta Sandaros kuopa susiorganiz-avo ir vis daugiau ir daugiau atsiranda lietuvių ir Lietuvos patrijotų, o ne Rusijos vergų.

BENDRAS FRONTAS.
PITTSBURGH, PA. Galų-gale klerikalai ir komunistai padarė bendrą frontą. Jus gal netikėsi-te? Tai štai faktas. Jus paimkit klerikalų "Garso" No. 10-tą ir ką jus ten rasit? ugi biauriaus-ia išdirbta L. M. D. B. Choras ir Sandariečiai už tai, kad buvo surengta 6 metų Lietuvos Nepr. apvaikščiojimas, kad išneštose rezoliucijose pasmerkimas len-kių, užuojauta Vilniaus našlai-čiams ir surinkta aukų Vilniaus našlaičiams. Už tą visą išdirbta L. M. D., kuri rengė ir Sandarie-čiai turbūt užtai, kad dalyvavo arba atsilankė į parengimą.
Dabar paimki komunistų "Lai-svę" No. 72 — o ką ten rasite? ugi 16-to vasario apvaikščioji-mas. Čia jau L. M. D. neniekina-ma, tik Sandariečiai. Kad ne Sandariečiai, tai komunistų nu-mone butų ne Lietuvos apvaikš-čiojimas, bet brangios Rusijos, ką komunistai jau ir buvo padarę net be L. M. D. žinios — buvo surengę Rusijos 4 metų apvaikš-

čiojimą, už ką gana daug nesma-gumų padarė policija L. M. D. jai. Todėl komunistai ne L. M. D. niekina už rengimą 6 metų Lietuvos Nepr., bet Sandariečius. Brolyti, aš tau pasakysiu į ausį, kad bereikalo Sandariečius kiau-lėmis vadini, ir tas užsiuolimas nepertikrįs ne L. M. D., kad garbintų jus nustumusią Rusiją, nę jus sugriuvusią komunistų kuopą sudrutįs. Jau praėjo tie laikai, kada jus galėjote žmones ir draugijas mulkinti ir rinkti aukas Rusijai. Nabagai pamatė, kad žmonės atsuko nugarą komunistams. Pasikvietus Bimbą į Pittsburgą atėjo 7 žmonės, prakalbos neįvyko, bet komunistai tuo už gerklų susikibo ir kad ne L. M. D. pirmininkas, tai but buves kraujo praliejimas, bet tas išvare lauk ir nedavė L. M. D. Name muštis. Atvažiavo Andriulis iš Chicagos, žmonių buvo apie 20— ir kas buvo? ugi ir suirutė, o keli ir patys komunistai, jokios naudos nebuvo, net svetainei padengt nesurinko aukų.

TIK PATRINKIT JUOMI
Kuomet jus kankina skaudus atakas reumatiškų skausmų, ar užpuola nau-rajė, stėndiškis, skaudami sgn-riai ir muskiai—tikis nespakomas paleuvisimas patiriamas tvirtai patri-nanc su
Ireg. S. V. Pat. Biure.
ir tuojaus pajautama maloniai de-ginanti siluma besikleidžiant po skau-damą vietą, kuri suteikia malonų sma-gumą! Visiška nėra reikalo kankintis turint po ranka tokia tikrą pagalbą.
Pain-Expelleris tikrai pagelbės ir jums, kaip joni pagelbėjo nesuskaito-niem tuksandėm žmonių per daugelį metų. Visuomet laikykite jo bonkį parankioje vietoje.
80c ir 70c už bonkį aptiekose.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

NAUJAS SĄVAITINIS AM. LIETUVIŲ LAIKRASTIS.
"VARPAS"
EINA KAS ŠEŠTADIENIS.
Kaina metams SuV. Valst. \$2.00
Pusei metų 1.00
Užsieny ir Lietuvoj met. 3.00
Pusei metų 1.50
Jei nori pasiskaityti tikrų ir teisingų žinių, tai skaityk "VARPĄ," kuris, nieko neužkabinedamas, paduoda ir nušviečia tik įvykius. Idėk į konvertą dvidolerinę (\$2.00) ir pasiųsk "Varpo" Administracijai, o gausi jį.
"V—A—R—P—A—S"
3251 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Tel. Yards 1234.

Lietuviška Aptieka
Jeigu norite teisingų vaistų ir nušimintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir ru-ropiškų ir visokių lietuviškų šaknų.
Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėjusio reumatizmo, nuo ausipajū-mo strėnų, kraujo valinimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir vi-sokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir ge-riausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo dėl vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pigius ir sveikats. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarėsimis knogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai udyk.
D. CABITT.
BOSTON, MASS. 109 SALEM STREET.

NUBAUSTAS!
SIS mažas vaikas išdykavo, todėl jo motina pareiškė, kad jis negaus nė trupucio.
BAMBINO
Ireg. S. V. Pat. Biure.
Matai ką jis daro!
Palauk, kuomet ji sugaus motina!
Motinos, nebauskite savo vaikų neturėji-mu Bambino po ranka, kuomet jie to rei-kalingi. Jei jie išvemia dalį savo maisto, turi vidurių diegimą, išputimā, viduria-vimą—duokite jiems Bambino be jokio atidėliojimo. Tie nemalonūs simptomai pranyks taip greitai, kaip greitai jų sistemą perims sitas nepavojingas, pasekmingas vidurių paltuousoutojas.
KUDIKIAI MEGSTA JI! JIE NET PRAŠO DAUGIAUS!
F. AD. RICHTER & CO., 104-114 So. 4th St., BROOKLYN, N. Y.

Lietuvos Albumas
Didelė 435 puslapių knyga, kurioje 288 puslapiai vie-t tik paveikslų įvairių Lietuvos profesosakų bei veikėjų, bu-tent: profesorių, advokatų, gydytojų, kompozitorių, dai-lininkų, generolų, karininkų, vyskupų, kunigų bei šiaip įvairių grupių. Gi kiti 147 puslapiai, tai aprašymas kai-kurių veikėjų gyvenimų. Ši knyga yra labai graži ir nau-dinga kiekvienam. Jos kaina tik \$3.50. Reikalaudami siųs-kite ir pinigus adresuodami:
SANDARA,
327 E St., So. Boston 27, Mass.

"DIRVA" PERSIKELĖ NAUJON VIETON.
"DIRVA"
Mokslu, Literaturos ir Politikos Sąvaitraštis
Išėina Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuo-menės laikraštis.
Prenumerata metams \$2.00
Lietuvon metams \$3.00
Pusei metų pusę kainos.
"Dirvos" Agentura Siunčia Pinigus į Lietuvą ir Partrau-kia Gimines į Ameriką.
3352 Superior Ave. Cleveland, Ohio.

SUSIVIENJIMAS LIET. AMERIKOJ
DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PASALPOS ORGA-NIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTI \$500,000.00.
Nuo susiorganizavime iki šiam laikui išmokėta \$248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta \$247,687.15.
SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai primumai nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvyne" dova-nai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.
Pomirtinės skyriai — \$150, 300, 600 ir 1,000.
Pašalpos skyriai — \$6.00, 9.00, ir 12.00 ir sąvaite.
platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA.
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

VIENYBĖ
Eina tris sykius sąvaitėje. "Vienybėje" talpinama daugybė įvairių straipsnių, pasakų bei daugybė vėliausių žinių.
"VIENYBĖ" yra vienas iš seniausių lietuvių laikraščių Amerikoje ir jau sukako 38 metai kaip "VIENYBĖ" bepa-liovos gina lietuvių reikalus.
"VIENYBĖJE" rasite satyros dalį "TARKĄ", kur tarkuo-jama kailis visiems užsitarnavusiems kritika.
"VIENYBĖ" yra vienas iš didžiausių lietuvių laikraščių Amerikoje ir jos prenumerata yra \$4.00 metams. Pavienis numeris siunčiamas visiems dovanai pasižiūrėjimui.
Metiniai "Vienybės" skaitytojai aplaiko VIENYBĖS MET-RAŠTŲ dovanai
"VIENYBĖ" užlaiko didelį KNYGYNĄ, spaudina ir par-duoda knygas, paveikslus, rašymui reikraenys. Siunčia pinigus ir parduoda laivakortes. Reikalauk "Vienybės Knygų Katalogo.
V.I.E.N.Y.B.Ė
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

NAUJIENOS
Pirmas didžiausias ir geriausias decaštis pasanyje.
NAUJIENAS leidžia darbe žmonės darbe žmonėms.
NAUJIENŲ Metinė Bismis Knyga ir Almanakas, 1923 m. su 20,000 informacijomis DYKAI tema, kurie užpremu-meruos NAUJIENAS.
NAUJIENŲ kaina metams Amerikoje \$7.00. Lietuvoje \$5.00.
NAUJIENOS
1788 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

Vietos žinios.

RENGKITES PAMATYTI "BLINDA."

Šeštadienio vakare, balandžio 12 d., Lietuvių Salėje, 26 Lincoln St., Brighton, Mass. bus statoma scenoje pagarsėjusis žemkaltio 4 veiksmų ir vieno paveikslų drama "Blinda." Kas šį veikalą yra matęs vieną kartą, tai tam jau nereikia aiškinti ir jis nepraleis progos matyti ir kitą sykį. Šis puikus veikalas, kuriame dalyvauja 27 aktoriai ir yra daugelis dainų, užžavi kiekvieną. Kuris šio veikalą dar nėra matęs, tai butinas reikalas pamatyti ir gauti iš jo didelių įspūdžių, nes tokie dideli veikalai pastatyti scenoje yra didelė reikybė. "Blinda" yra žemaičių Razbaininkas. Jis tuo laiku vedė lietuvių minias prieš Lietuvoje viešpataujančius dvarponius. Apie žemaičius mums nėra reikalo daug kalbėti, nes randame visokių legendų apie jų tvirtumą ir ištvermę. Pavyzdin: žemaitis važiuoja į kelionę. Jam berukant pypkę netikėtai pateko jo koja į ratų ir nulužo. Išgirdęs lužimo balsą, išlipo iš ratų ir žiūrė, kur kas nulužo. Pagalios pamatė, kad iš jo kojos teka kraujas. Tuoj nieko nelaukdamas, apsuko savo koją šiaudais, įkišo į batą, užsivėrė pypkę ir važiuojo sau toliau. Jeigu kuris netikite, kad žemaičiai gali būti tokie tvirti, tai ateikite ir persitikrinkite, ką Blinda gali. Nėra abejonės, kad kiekvienas žemaitis eis pamatyti savo tautiečių. O visi kiti: Suvalkininkai, Dzukai, Zanavykai ir Kapsai, kurie nori kritikuoti žemaičius, tai ateikite ir pamatykite, ką žemaitis Blinda gali. Šiame veikalame dainas dainuos pagarsėjęs "Gabijs" vyrų kvartetas iš So. Boston. Mass. Tad valio visi pamatyti "Blindą"! **Reporteris.**

7 KP. SUSIRINKIMAS.

A. L. T. Sandaros 7 kuopos bus begalo svarbus susirinkimas nedėlioje, balandžio 13 d., 1924 m., Sandaros Salėje, 327 E St., So. Boston, 1 val. po pietų.

Visi nariai malonėkite butinai atsilankyti, nes bus balsavimai į Centro Valdybą, taipgi renkami delegatai į Seimą, katras bus Worcester, Mass., gegužės 8, 9 ir 10 dd., 1924 m. Taigi šiame yra didelė svarba ir kiekvieno pareiga išbalsuoti tinkamas įpatas į Centro Valdybą.

7-tos kp. valdyba:

Pirm. Jonas Nauburis, Rašt. St. Naudžiūnas.

LANKĖSI ŽYMŲS SVEČIAI.

Balandžio 3, 4 ir 5 dienomis Bostone lankėsi Sandaros Centro Pirmininkas, gerb. J. W. Lutas. Pasinaudojant jo atsilankymu buvo padarytas Sandaros Centro Valdybos posėdis ir apkabėta daug svargių bėgančių politinių klausimų. Taipgi lankėsi Sandaros Redakcijoje ir Adm. p. P. Tiškinas, Browns Universiteto studentas, iš Providence, R. I.

"GABIJOS" DEŠIMTIES METŲ SUKAKTŲVIŲ VAKARIENĖ.

Balandžio 6 d. vietinė Dramos ir Muzikos Draugija "Gabijs", kuriai vadovauja mūsų gerb. kompozitorius Mikas Petrauskas, apvaikščiojo savo Dešimties Metų sukaktuves. Kadangi "Gabijs" su savo vadu, arba lietuvių muzikos Tėvu gerb. komp. M. Petrausku per tą laiką nuveikė milžiniškus darbus lietuvių dailės kėlime, tai plati visuomenė ganėtina yra supažindinta su ta Draugija, tokio būdu ir į vakarienę susirinko skaitlinga žmonių minia, virš 200 ypatų, netik iš So. Bostono, bet ir iš apilinkėjų kolonijom.

Vakarienės rengime darbas vosi "Gabijs" Draugijos narės, kurios savo trisus surengė tokią

vakarienę koki retai kada kur pasitaiko. Stalai buvo užtiesti ir apkaišyti gyvomis gėlėmis, apdėti keptais versiais, keptomis vištomis, įvairiomis daržovėmis, keikais ir tt. Žodžiu sakant, valgiai buvo gaminti tikrų lietuvių šeiminių, ką svečiai buvo gerai, skaniai pavaišinti.

Apie 8 valandą vakare, svečiams pasivažiavus tais skaniais valgiais pagalios prasidėjo programos, kuris susidėjo iš prakalbų, dainų bei muzikos. Vakaro vedėju buvo p. N. Rastenis, o muzikalia programo vedėju gerb. M. Petrauskas.

Pirmoji programo dalis buvo susidėjus iš prakalbų. Kalbėjo Z. Neviackienė, K. Pratasas, M. Biekša, A. Juodgudis, J. Dragašius, S. Mockus, Sandaros Adm. K. J. Paulauskas, S. Norkunas ir M. Vienis.

Antroji programo dalis buvo muzikalė. F. Alekna, smuiko; J. Bulskis, solo; A. Norkuniutė, solo; M. Podeliutė, piano; J. Navadauskas, solo.

Trečioji programo dalis susidėjo iš prakalbų. Kalbėjo: "Sandaros" redaktorius V. J. Šliakys, adv. F. J. Gagočius, Browns Universiteto studentas P. Tiškinas, iš Providence, R. I. ir gerb. kompozitorius Mikas Petrauskas.

Ketvirtoji programo dalis buvo iš dainų. Dainavo: A. Zinkevičius, solo; A. Bratienaitė, piano; M. Monikaitė, solo; A. Bačiulis, solo; F. Alekna, smuika; V. Putvinskaitė, solo; ir J. Bulskis su A. Zinkevičium duetas.

Kalbėtojai savo kalbose išreiškė didžiausią padėką "Gabijs" Draugijai už jos nuveiktus milžiniškus darbus dailėje, o ypačiai reikią didžiausią padėką gerb. mūsų kompozitoriui Mikui Petrauskui, kuris savo trisus nežiurint kokia kada klūtis reikėjo pergyventi, nenuilstančiai kėlė lietuvių dailę ir ačiū jo darbams, šiandieną po plačią Ameriką ir Lietuvą skamba jo dainos, žydi lietuvių dailė.

Kaslink dainininkų, tai jie jau seniai yra atsižymėję lietuvių scenoje. Kaikurie yra gerai žinomi Bostono ir apilinkės lietuviams, o kaikurie žinomi net plačiai Amerikos lietuvių visuomenė. Tokiu būdu ir šioje vakarienėje savo išlavintais balsais žavėjo susirinkusius svečius. Žodžiu sakant šis vakaras paliko nemirtiną įspūdį į susirinkusius.

Prie programo pabaigos, "Gabijs" choras padainavo pora dainelių ir vakaras liko pabaigtas su Lietuvos Himnu.

Dabar "Gabijs" su savo vadu gerb. Petrausku smarkiai rengiasi prie perstatymo naujos milžiniškos, tai pirmutinės lietuvių operos "Eglė, žalčių Karalienė." Ši Opera bus statoma gegužės 30 d. Broadway Theatre, So. Bostone. Atlošimui į svarbiausias roles yra sukviesti žymiausi dainininkai netik iš Bostono apilinkės, bet sykiu ir iš kitų valstijų. Svarbiausią rolę loš pats komp. M. Petrauskas. Simfonijos orchestra bus iš 35 ypatų, kuriai vadovaus Bostono Konservatorijos Prof. Mason. Tai bus pirmas nepaprastas atsitikimas Amerikiečių lietuvių tarpe, pirmu kartu pamatyti pirmąją Operą. Po šios Operos perstatymo, mūsų kompozitorius M. Petrauskas išvažiuos Lietuvon. Amerikos lietuviams, kurie turėsite galimybę, nepamirškite pamatyti šį Pirmutinį Lietuvių Dailės Milžinišką Tvarinį, tai "Eglė, žalčių Karalienė." **Reporteris.**

Dabar "Gabijs" su savo vadu gerb. Petrausku smarkiai rengiasi prie perstatymo naujos milžiniškos, tai pirmutinės lietuvių operos "Eglė, žalčių Karalienė." Ši Opera bus statoma gegužės 30 d. Broadway Theatre, So. Bostone. Atlošimui į svarbiausias roles yra sukviesti žymiausi dainininkai netik iš Bostono apilinkės, bet sykiu ir iš kitų valstijų. Svarbiausią rolę loš pats komp. M. Petrauskas. Simfonijos orchestra bus iš 35 ypatų, kuriai vadovaus Bostono Konservatorijos Prof. Mason. Tai bus pirmas nepaprastas atsitikimas Amerikiečių lietuvių tarpe, pirmu kartu pamatyti pirmąją Operą. Po šios Operos perstatymo, mūsų kompozitorius M. Petrauskas išvažiuos Lietuvon. Amerikos lietuviams, kurie turėsite galimybę, nepamirškite pamatyti šį Pirmutinį Lietuvių Dailės Milžinišką Tvarinį, tai "Eglė, žalčių Karalienė." **Reporteris.**

SVARBIOS PRAKALBOS.

Rengia S. L. Amerikoje 43 kp. nedėlioje, balandžio (April) 13 d., 1924 m. Lietuvių Salėje, kam-pas E ir Silver St., So. Boston. Mass. Pradžią 7:30 val. vakare. Kalbės žymūs kalbėtojai, Drg. J. Neviackas ir adv. Z. Puišūtė-Shallna.

Kiekvienam yra svarbu ateiti į šias prakalbas ir išgirst kaip tai būtų naudinga ir svarbu priklaustyt prie tokios didelės organizacijos kaip Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Priegtam girst daug naujų dalykų bėgyje šių dienų gyvenimo.

25 USINUODINO MUNSAINA.

Pereitą nedėdienį South End miesto dalyje susirinkę 25 draugai pradėjo baliavoti, gerdami munsainą. Jų balius, besivaišinant su tuo skystimėliu, baigėsi taip, kad vienas užsinuodinęs ant vietos krito negyvas, o visi kiti 24 turėjo būti nugabenti į miesto ligoninę ir yra pavojingame padėjime.

South Boston Lietuvių Ukėsų draugijos laikytame mėnesiniame susirinkime, balandžio 6 d. komitetas išdavė raportą, kad bus prakalbos surengtos balandžio-27 dieną 1924 m. Lietuvių svetainėje, 2 val. po pietų. Šitos prakalbos bus vienos iš puikiausių, nes bus ir pamarginimų, kuriuos išpildys Simono Daukanto mokiniai, nes jie atsižymėjo keletą sykų. Todėl nepraleiskit progos ateiti ir išgirsti koncertą ir prakalbas, nes bus garsių kalbėtojų: kalbės visiems gerai žinoma p. Z. Puišūtė-Shalna, advokatė, ir kiti kalbėtojai. Taipgi bus priimami nauji nariai vyrų ir moterų, už pusę įstoimo. Taipgi turiu už garbę pranešti, kad viršminėtas Kliubas paėmė laivą "Perkins," tą patį, kurį praeitus metus turėjo — išvažiuojo bus liepos (July) 13 d., 1924 m. ant tos pačios salos, kur praeitus metus buvo. Todėl nepraleiskit progos iškalno pasirūpinti tikėtai.

Bronis Kontrimas.

BOSTONO TELEFONO OPERATORŲ "ATSIŽYMEJIMAS." Bostono telefonų operatorės turi "saldžius dantis," sako Restorano departamentas, į kurį minėtos merginos eina valgyti. To Restorano departamentas paskelbė, kad pereitų Kalėdų laikė, telefonų operatorės yra sunaudojusios saldinių sekancijai: 496 svarus kaspinais apskutų saldinių; 210 svarų kietų maišytų saldinių, 10,460 svarų chokolado saldinių ir 16,000 sv. kietų saldinių su minkštais viduriais. Tai tiek saldinių buvo parduota vientik telefonų operatorėms. Tai išties yra teisingas pasakymas, kad jos turi

"saldžius dantis" ir nėra stebėtina, kad pasitaiko gauti klaidingas numeris, nes visados jos yra "užimtos."

REIKALINGA

Reikalinga mergina arba pavienė moteris dirbti namuose lietuvių šeimoje. Puikus kambarys, valgis ir \$10.00 savaitinės algos. Kreipkitės į Sandaros Administraciją, 327 E St., So. Boston, Mass.

TEATRAS

BLINDA

Keturių Veiksmų ir vieno Paveikslų Dramą, PARASĖ ŽEMKALNIS. Rengia A. L. T. Sandaros 82 kp., Brighton, Mass. SUBATOJE, BALANDŽIO-APRIL 12 D., 1924 M. LIETUVIŲ SALEJE, Brighton, Mass.

Pradžią 7:30 val. vakare. "Blindos" veikalo turinys paimtas iš paskutinių baudžiavos laikų atsitikimų Lietuvos žemaitijoje.

Atvaizdina Garsų žemaičių Razbaininką. Kadangi "Blindos" veikale dalyvauja 27 aktoriai, o mes rengėjai, esame pasirūpę tinkamai perstatyti "Blindą" tad turime surinkę gабiausių aktorius iš visos Naujosios Anglijos (didžiūma iš So. Bostono) žemaičių Razbaininkų dainą, dainuos "GABIJOS" vyrai iš So. Bostono. Tad tikri-name, kad nesigailėsite atsilankę. Įžanga \$1.00, 75c., ir 50c.; vaikams 10c. Kviečiame, A. L. T. S. 82 kp.

važiuoju

Išvažiuoju Lietuvon, todėl parduodu savo Grand Parlor pianą, vertės apie 2 tukstančių dol. ir taipgi baldus (rakan-dus). Parsiduoda ir mano namas. Atsiklaust Agenturoj A. Ivaškevičiaus.

Mikas Petrauskas

769 Broadway, So. Boston, Mass.

PARSIDUODA DIDELĖS IR MAŽOS FARMOS CONNECTICUT VALSTIJOJE.

- Už \$19,000, be galvijų \$13,000. 7 budinkai, namas su 14 kambarių, šiltas ir šaltas vanduo, maudynės, šviesos, 38 karvės, 6 arkliai, 425 vištos, 5000 kortų girios, 30,000 pėdų materiole, 780 akry žemės, visos reikalingos mašinerijos, trys mylios į 3 miestus.
- Už \$17,500 viena mylė įmiesta. Prie paštavo kelio, gazolino ir aliejaus stotis, visas marketas prie durų. Įplaukų į metus \$9000, 8 ruimų namas, 5 budinkai, 27 karvės, 2 arkliai, burys vištų, 6 kiaulės, visa reikalinga mašinerija, 1000 kortų malkų ir materiole ir 3000 akry geros žemės.
- Už \$10,800 Farma ir biznis pačiame mieste. 9 kambarių namas, elektros šviesa, 6 kiti budinkai, malūnas, lentų piovykla, le-daunė, 2 arkliai, 2 karvės, 100 vištų, 35 akrai dirbamos žemės.
- Už \$12,000, pačiame mieste, 14 kambarių namas, elektros šviesa, šiltas ir šaltas vanduo, 6 kiti budinkai, 13 karvių, 2 arkliai, burys vištų, 6 kiaulės, 2 didelės sodai, kas metai gauna po \$500 už obuolius.
- Už \$4,500, 9 kambarių namas su elektros šviesa, 4 kiti budin-kai, 11 karvių, 1 arklys, burys vištų, 4 kiaulės, 95 akrai žemės, tik viena mylė iki miesto.
- Už \$3,300, 12 kambarių namas, 3 kiti budinkai, 3 karvės, 1 arklys, tik 1 ir pusė mylios iki miesto.

Turime ir daugiau visokių farmų, kurių čia neskelbiam. Dėl platesnių informacijų laišku arba ypatingai kreipkitės: A. SAMALIUS, P. O. BOX 55, WAUREGAN, CONN. ARBA J. YANUSAS, 359 W. 4th ST., SO. BOSTON, MASS

GERIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduodam, sumainom namus, ukas, biznius ir visokią privatišką nuosavybę, taipgi skolinam pinigų, perkam ir parduodam MORGICIUS. Apdraudžiame (Inšurinam) visokį turtą nuo ugnies ir nuo visokių nelaimių. Mes visiems suteikiame greitą ir teisingą patarnavimą. Taigi visais virš-minėtais reikalais kreipkitės pas OLSEN'S REALTY COMPANY

409 W. Broadway, Room 3, So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 0243. Savininkas D. J. OLSEIKA.

GERIAUSI ČEVERYKAI

Gaunami Lietuviškose Krautuose Brockton Shoe City Store 163 Lawrence St., Lawrence, Mass. ir JUSTINAS MICKEVIČIUS 146 Ames St. Montello, Mass

Mūsų krautuose galima gauti naujausios mados čevery-kus, dėl vyrų, moterų ir vaikų, geriausių čeverykų išdir-bysčių Brocktone.

Juožas Kamarauskas Stipriausias lietuvis pasaulyj. Gimė šventoj žemaitijoj 1898 metuose, šelajū kaimė. Baisogalos parapijoj, Kedainių Apskri-tyje.

Statoma per Criterion Dainininkus, vadovaujant Josephinei Krebs-Prichard. Pėtnyčioje ir Subatoje, balandžio 11 ir 12 die-nose, 1924. Dudley Street Opera House, 113 Dudley St., Roxbury, Mass. Pradžią lygiai 8:00 val. vakare. Bilietų kainos: \$1.10, 80c., ir 55c. Priskaitant karo taksus. Žingeidaujanti pamatyti juokingą Operą yra kviečiami atsilankyti.

PARSIDUODA

6 šeimynų po 5 kambarius ir visais improvementsais prie kam-po murinis namas puikioj vietoj arti South Bostono; rendos \$2250 į metus; dėl greito parda-vimo prekė \$18,800 ir \$3000 įmešti, lengvos išlygos. A. IVAS, 361 Broadway, So. Boston, Mass

PASKOLOS.

Perkame ir parduodame mort-gadžius, taipgi duodame ir su-randame paskolas ant namų. A. IVAS, 110 Tremont St., Room 508, Boston, Mass.

Vienatinė Lietuviška Bostone

APTIEKA

Receptus sutaisom Europos ir Amerikos Daktarų. Užlaikom visokius vaistus, nuo įvairių ligų. Taipgi viso-kias šaknis, žoles ir žiedus. Tikra Lietuviška Trejanka 50c. Prisiunčiame Vaistus ir per paštą. Oficialiai įgaliotiniai Lietu-vos "VAISTIJOS." Jeigu kokių nors vaistų ne-gautumet kitur, rašykite pas mus, mes turime. Atsakymui prisiųskite pašto ženklej. K. SIDLAUSKAS Provizorius, 373 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Geriausią Pirkti

Perkam, parduodam ir iš-mainom: namus, farmas ir kitokią nuosavybę. Apdrau-džiame nuo nelaimių automobi-lius. Taipgi taisom ir penti-nam namus iš vidaus ir iš lau-ko, darbą atliekame greitai ir gerai. Viršminėtais reikalais kreipkitės į N. E. Real Estate and Insurance Agency. M. J. KASTANT Innman Bldg. Innman Sq., Room 4, Cambridge, Mass. Tel. Univ. 1127-R.

Dr. Tessmer

DENTISTAS 306 Main St., Worcester, Mass. viršuj "Iver Johnson" krautuve Patyres dentistas priemas kainos. Atdara 9 A. M. iki 6 P. M. Nedėliomis 11 iki 12 P. M., Tel. 3316 Park.

Dr. H. M. Landau

GYDYTOJAS, CHIRURGAS 220 Hanover St. Boston, Mass Telefonas Richmond 0380 Specialistas vyrų ir moterų slapty ir chroniškių ligų. Valandos: nuo 9 ryte iki 8 vakare. Nedėdieniais iki 5 v. vakare. Patarimai dykai.

Tel. So. Boston 3526

Namų Tel. Aspinwall 0670 ADVOKATAS A. O. ŠALNA (SHALNA) LIETUVIS ADVOKATAS Baiges du Universitetu Cornell University su A. B., G. Wash-ington Univ. su LL. B. "Darbininko" Name (antros lubos) 366 W. Broadway, So. Boston.

LIETUVIS GRABORIUS

Šiuomi pranešu vietas ir apilinkės lietuviams, jog laidotuves aprūpinu koge-riausiai ir už pigiausią kain-ą negu kiti. Į apilinkius miestukus važiuoju ir už tai nieko nerokuoju. Dieną ar naktį kreipkitės šiom antrašu: P. J. AKUNEVIČIUS, 258 W. Broadway, So. Boston, Mass. Office Tel. 381. Gyvenimo Tel. 2024-J.